

Ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Του Χρηστίδη Γεώργιου

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση «Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»

Σπάρτη

(2020)

Εγκεκριμένο από το Καθηγητικό σώμα:

1ος Επιβλέπων: Κριεμάδης Αθανάσιος, Καθηγητής

2ος Επιβλέπων: Βρόντου Ουρανία, Αναπλ. Καθηγήτρια

3ος Επιβλέπων: Δουβής Ιωάννης, Καθηγητής

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 14 της παραγράφου 2 (Διαγραφές Μεταπτυχιακών Φοιτητών) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας (ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 09/ 02 /2020

Ο Δηλών

Χρηστίδης Γεώργιος

Copyright © Χρηστίδης Γεώργιος, 2020

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Abstract	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1. Η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης	9
1.1. Ορισμός	9
1.2. Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα	10
1.3. Η σημασία της τοπικής ανάπτυξης	11
2. ΤΡΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	14
2.1. Εισαγωγή	14
2.2. Η έννοια του στρατηγικού προγραμματισμού	16
2.3. Η έννοια του επιχειρησιακού προγραμματισμού	18
2.4. Τα επιχειρησιακά προγράμματα που χρησιμοποιούνται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης	18
2.5. Ο στόχος για τον οποίο συντάσσονται τα επιχειρησιακά προγράμματα	19
2.6. Τα επιχειρησιακά προγράμματα και η δομή τους	20
2.7. Το σωστό στρατηγικό σχέδιο και η σημασία του	21
2.8. Πρακτική χρήση των επιχειρησιακών προγραμμάτων	22
3. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	25
3.1. Εισαγωγή	25
3.2. Το εθνικό σχέδιο έξυπνης εξειδίκευσης	26
4. Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	28
4.1. Εισαγωγή	28

4.2. Η επικοινωνία μέσω του αθλητισμού	29
4.3. Ο αθλητισμός και ο ρόλος του στην παιδεία	30
4.4. Η έννοια της διαπολιτισμικότητας μέσω του αθλητισμού.....	31
5. Η ΕΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	32
5.1. Οι πρωτοβουλίες των κρατών μελών της Ε.Ε. για ανάπτυξη	33
5.2. Επεξήγηση του κινήματος Αθλητισμός Για Όλους (ΑΓΟ).....	37
5.2.1. Η δημιουργία του κινήματος και το υπόβαθρό του	37
5.2.2. Ο στρατηγικός σχεδιασμός.....	38
5.2.3. Η έναρξη του κινήματος ΑΓΟ	38
5.3. Ο αθλητισμός και η συμβολή του στην ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης	40
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	41
7. Βιβλιογραφία	44

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Χρηστίδης Γεώργιος: Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός και ο αθλητισμός στην τοπική αυτοδιοίκηση.

(Με την επίβλεψη του Κριεμάδη Αθανασίου, Καθηγητής)

Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει καθοριστικό ρόλο για τον αθλητισμό και τα αθλήματα σε μία χώρα. Στην παρούσα εργασία γίνεται μία διεξοδική ανάλυση για την επίδραση και την επιρροή της τοπικής αυτοδιοίκησης στον αθλητισμό. Επίσης εξετάζεται ο επιχειρησιακός προγραμματισμός και ο ρόλος που έχει στην σωστή λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης ώστε να εφαρμόζονται τα προγράμματα τα οποία σχετίζονται με τον αθλητισμό. Περαιτέρω θεωρείται αναγκαίο να γίνει αναφορά στον ρόλο και τη συμβολή του αθλητισμού σε μία κοινωνία και πιο συγκεκριμένα στην επικοινωνία, στην παιδεία καθώς και στην διαπολιτισμικότητα. Στο τελευταίο μέρος γίνεται αναφορά στα προγράμματα αλλά και την θέση την οποία κατέχει ο αθλητισμός στην τοπική αυτοδιοίκηση στην Ευρώπη σε σύγκριση με την Ελλάδα αλλά και η συμβολή του αθλητισμού ως μέσω ανάπτυξης σε μία τοπική κοινωνία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο δίνεται μεγάλη βάση στο κίνημα ΑγΟ (Αθλητισμός για Όλους) το οποίο ξεκίνησε από το Βέλγιο το 1968 ως τοπικές αθλητικές δραστηριότητες και ύστερα υιοθετήθηκε ως θεσμός από αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος γίνεται αναφορά στην κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο του αθλητισμού καθώς και στην ανάγκη στην οποία υπάρχει για την δημιουργία των κατάλληλων οικονομικών και οργανωτικών συνθηκών έτσι ώστε να υπάρξει ανάπτυξη και βελτίωση στην Ελλάδα.

Λέξεις κλειδιά: *Αθλητισμός, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Αθλητισμός για Όλους, Επιχειρησιακή Οργάνωση*

ABSTRACT

Christidis Georgios: Business planning and sport in Local government
(With the supervision of Kriemadis Athanasios, Professor)

Local governments play a significant role in athleticism and sports within every country. In the presented paper there has been a thorough analysis of the integration between local government and athleticism. There has also been a discussion about business planning and the role it has in the proper functioning of local government in order to implement sport related programs. It is further considered necessary to refer to the role and contribution of sport in a society and more specifically in communication, education and its intercultural character. The last part refers to the programs and the position of sport in local governments in Europe compared to Greece, as well as the contribution of sports for the development of a local society. Within this framework, a great focus is being given to the Sports for All movement which initially started in Belgium in 1968 as a local sporting activity and has since been adopted by several European Union countries. In conclusion there has also been reference to the social and economic phenomenon of sport as well as to the need for the creation of appropriate economic and organizational conditions in order to promote and improve its impact in Greece.

Keywords: Sport, Local Government, Sport for everyone, Operational Organization

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δημιουργία και υιοθέτηση μίας πολιτιστικής πολιτικής που στόχο έχει να στηρίξει να ενδυναμώσει και – σε δεύτερο χρόνο – να αξιοποιήσει τον πολιτισμό προκειμένου να επιτευχθεί οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη κρίθηκε μείζονος σημασίας στις μέρες μας, καθώς γίναμε θεατές της κατάρρευσης του οικονομικού και κοινωνικού μας περιβάλλοντος μέσω της επίπονης κρίσης από το 2010 και έπειτα, αλλά και μέσω άλλων εξελίξεων πολιτικής, οικονομικής και ψηφιακής υφής (Μπαλάσκα, 2013).

Ο απώτερος σκοπός μίας πολιτιστικής πολιτικής, η οποία είναι βασισμένη σε ορθολογική σχεδίαση και προγραμματισμό, είναι να διαφυλάξει την πολιτιστική κληρονομιά και ταυτότητα, αλλά και να προωθήσει τις τέχνες και την πνευματική ανέλιξη. Οι κατηγορίες πολιτιστικής πολιτικής διακρίνονται σε πλήρη συνάρτηση με τον φορέα που τις δημιουργεί και τις υλοποιεί. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η ευρωπαϊκή πολιτιστική πολιτική, η εθνική που υλοποιείται από την εκάστοτε χώρα και επηρεάζει το σύνολο της επικράτειας, η περιφερειακή/τοπική πολιτιστική πολιτική κ.α. (Houlihan, 2014).

Κρίνεται απαραίτητο - προκειμένου να κατανοηθεί ουσιαστικά η σημασία της ανάπτυξης του αθλητισμού μέσα το πρίσμα της τοπικής αυτοδιοίκησης - να σημειωθούν κάποιες σημαντικές και θεμελιώδεις έννοιες και συγκεκριμένα, η έννοια της ίδιας της «τοπικής αυτοδιοίκησης» και ο ρόλος που αυτή διαδραματίζει στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό, αλλά και ο τρόπος μέσω του οποίου επετεύχθη η σύνδεση της τοπικής αυτοδιοίκησης με τον αθλητισμό. Ακόμη μείζονος σημασίας είναι η αναφορά στον τρόπο με τον οποίο επετεύχθη η εξέλιξη και η ανάπτυξη του αθλητισμού στις ευρωπαϊκές χώρες – αρχικά ως ιδέα προς όφελος του συνόλου και έπειτα στην υλοποίηση του συνόλου του σχεδιασμού (Νικολαΐδου, 2015).

Τον τελευταίο καιρό παρατηρείται μία τάση μεταβίβασης ποικίλων αρμοδιοτήτων από την κεντρική αυτοδιοίκηση στην τοπική και όχι άδικα, καθώς οι ΟΤΑ εκ των πραγμάτων βρίσκονται πιο κοντά στους πολίτες, είναι άμεσοι αποδέκτες των επιθυμιών τους και των παραπόνων τους και καθώς φαίνεται είναι πράγματι οι καταλληλότεροι φορείς για να ασκήσουν ορθή πολιτιστική πολιτική (Στέλλα, 2017).

Μεταξύ άλλων, ο δήμος και η κοινότητα υπάγονται στις πρωταρχικές μορφές τοπικής δημοκρατίας και εκφράζουν τις λαϊκές παραδόσεις, προστατεύοντας την πολιτιστική

κληρονομιά, διατηρώντας και προβάλλοντας τις ιδιαιτερότητες του κάθε τόπου, συνδέοντας τις τοπικές κοινωνίες με άλλες του εξωτερικού μέσω του θεσμού της αδελφοποίησης, χρησιμοποιώντας τις ιδιαιτερότητες μίας τοπικής κοινωνίας ως μέσο σύζευξης των πολιτισμών (Σπανού, 2015).

1. Η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης

1.1.Ορισμός

Δύο συστήματα είναι αυτά που αποτελούν τον φορέα οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης ενός κράτους – το σύστημα συγκέντρωσης και το σύστημα αποκέντρωσης. Το δεύτερο σύστημα της αποκέντρωσης – με σημαντικότερη μορφή του την τοπική αυτοδιοίκηση - είναι αυτό μέσω του οποίου διεξάγεται η άσκηση της δημόσιας διοίκησης μέσω φορέων της περιφέρειας και συγκεκριμένα, μέσω εκχώρησης αρμοδιοτήτων σε αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Συνεπώς, εξάγοντας από τα παραπάνω έναν ορισμό, η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης σκιαγραφείται ως η αυτοτελής με ίδια ευθύνη διεξαγωγή τοπικής και δημόσιας διοίκησης από ένα τοπικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εδαφικού προσανατολισμού, με την απαραίτητη ανάμειξη όλων των μελών του και πάντα κάτω από την κρατική εποπτεία. Ο προαναφερθείς ορισμός είναι μείζονος σημασίας ως προς την ουσιαστική κατανόηση του όρου, καθώς μέσω αυτού εκμαιεύονται σημαντικά συμπεράσματα (Νικολαΐδου et al., 2014).

Η ανάγκη για εξουσία διοικητικού πλαισίου, μέσω της οποίας θα υπολογίζονται και θα αξιοποιούνται τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής είναι αυτή που γέννησε τον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο λαός, το έδαφος και η εξουσία αποτελούν τις τρεις συνιστώσες της τοπικής αυτοδιοίκησης, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Η συνιστώσα της εξουσίας, όμως, είναι η διαφορά του κράτους από την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς είναι ποιοτικής υφής και όχι ποσοτικής, όπως οι συνιστώσες του λαού και του εδάφους (Λαμπροπούλου, 2018).

Ωστόσο, πέρα από τα τοπικά πλαίσια, η τοπική αυτοδιοίκηση παίζει μείζονα ρόλο στη λειτουργία και αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης, αλλά και στην υλοποίηση της «συμμετοχικής δημοκρατίας», πάντοτε στη βάση της ορθής εκτέλεσης της δημόσιας διοίκησης,

καθώς από μόνος του ο θεσμός δε συνεπάγεται και τη σωστή υλοποίησή του (Χατζηπαύλου, 2015).

1.2. Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα

Το έτος 1830 υιοθετήθηκε άτυπα για πρώτη φορά στην Ελλάδα ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελώντας κατά κάποιον τρόπο την προέκταση της δύναμης της κρατικής εξουσίας, ωστόσο, συνταγματικά καθιερώθηκε μόλις στο Σύνταγμα του 1975, αλλά και σε αυτό του 2008, στο άρθρο 102, παράγραφος 1: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος ... κτλ» (Καλίτση, 2019).

Το έτος 1883 κάνουν την εμφάνισή τους οι δήμοι, ωστόσο με τις εκλογές των δημάρχων επιφορτίζονταν και το κράτος και όχι μονάχα οι εκλογείς. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1912, η τοπική αυτοδιοίκηση αναδιοργανώνεται στους τομείς της λειτουργίας και της οργάνωσης σε αγροτική, αλλά και αστική βάση. Το 1952 κατοχυρώνεται συνταγματικά η εκλογή της δημοτικής και της κοινοτικής άρχουσας τάξης ταυτόχρονα και με καθολική ψήφο. Το 1975, στο μεταπολιτευτικό Σύνταγμα κατοχυρώνεται για τις τοπικές αρχές το να εκλέγονται απευθείας, το να είναι αυτοτελείς, το ότι θα βρίσκονται υπό τον έλεγχο του κράτους, αλλά και το ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα είναι επιφορτισμένοι με το να διαχειρίζονται τις τοπικές υποθέσεις στο πλαίσιο του εκάστοτε δήμου (Μπαλάσκα, 2013).

Οι θεμελιώδεις αλλαγές στην τοπική αυτοδιοίκηση ξεκίνησαν τη δεκαετία του 1980, με απώτερο στόχο να μετατοπιστεί η τοπική πολιτική και διοίκηση από την κεντρική κρατική αρχή. Ωστόσο, αργός στις αλλαγές του θεσμού στο πέρασμα των ετών στάθηκε η δεκαετία του 1990, καθώς κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο περατώθηκε η πλειοψηφία των ποικίλων μεταρρυθμίσεων. Από τότε και έπειτα, η τοπική αυτοδιοίκηση αναλάμβανε να περατώσει υποθέσεις που άπτονταν της κρατικής αρχής και δεν περιορίζονταν μονάχα στα στενά τοπικά πλαίσια. Αξίζει να τονιστεί, βεβαίως, πως μεγάλο ρόλο στην αλλαγή του θεσμού κατά τη

διάρκεια των χρόνων έπαιξε και το πολιτικό σκηνικό που επικρατούσε στη χώρα μας, από τη μεταπολίτευση και έπειτα (Κόκκαλη, 2015).

Στο σύγχρονο ελληνικό κράτος ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης διαφαίνεται μέσω του νόμου «Καλλικράτης», μέσω του οποίου αφενός επετεύχθη σύζευξη ποικίλων οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης σε 325 δήμους, αλλά επίσης, δημιουργήθηκαν οι 13 περιφέρειες, οι οποίες αντικατέστησαν τους δευτεροβάθμιους οργανισμούς και για τις οποίες υιοθετήθηκε η εκλογή περιφερειάρχη και περιφερειακού συμβουλίου. Αναφορικά με τον αθλητισμό, ο «Καλλικράτης» προωθεί στην τοπική αυτοδιοίκηση δύο θεμελιώδεις υποχρεώσεις (Τύμη, 2018). Ειδικότερα, αφενός την καλεί να συμμετάσχει σε εκδηλώσεις και προγράμματα που βρίσκονται υπό την αιγίδα οποιουδήποτε πολιτιστικού ή/και αθλητικού περιφερειακού/δημοτικού φορέα, προκειμένου να επιτευχθεί ουσιαστική στήριξη στο έργο που επιτελούν οι προαναφερθέντες φορείς και αφετέρου, την καλεί να συνεργαστεί με τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, που υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού, προκειμένου να υλοποιηθούν διαφόρων ειδών αθλητικά προγράμματα. Βεβαίως, η στήριξη της τοπικής αυτοδιοίκησης δε θα πρέπει να περιορίζεται μονάχα στις μεγάλες βαθμίδες, αλλά με το ίδιο σθένος θα πρέπει να υποστηρίζει προγράμματα αθλητικών συλλόγων ερασιτεχνικού χαρακτήρα, όπως και άλλων ιδιωτικών φορέων (Νικολαΐδου et al., 2014).

1.3. Η σημασία της τοπικής ανάπτυξης

Στο ξεκίνημα του 20ού αιώνα εμφανίζεται για πρώτη φορά στις θεωρίες των Οικονομολόγων η μεταβλητή του χώρου – κάτι αυτονόητο για τις μέρες μας, όχι όμως για τη δεδομένη χρονική στιγμή -, καθώς μέχρι και τον 19ο αιώνα οι αναλυτές αδιαφορούσαν για την εν λόγω μεταβλητή και στήριζαν τις θεωρίες τους στην ιδανική κινητικότητα των συντελεστών παραγωγής στην εκάστοτε τοπική μονάδα(Houlihan, 2014).

Αξίζει να σημειωθεί πως η ανάπτυξη ως διαδικασία λαμβάνει χώρα στον χώρο, επομένως σύμφωνα αποκλειστικά με οικονομικού αναλυτές του νεοκλασικισμού, ο χώρος δεν επιδρά στην οικονομία, καθώς το κόστος δεν ορίζεται (ισούται με το 0), αφού οι εκάστοτε πόροι μετακινούνται χωρίς δαπάνη, αυτοματοποιημένα και στιγμιαία, ενώ κατανέμονται με

ομοιομορφία στη διάταξη του χώρου. Η εφαρμογή του μηχανισμού αγοράς εξαλείφει κάθε ενδεχόμενο αναφορικά με την τιμή και το εισόδημα. Προκειμένου να σκιαγραφηθεί ορθότερα ο όρος «τοπική ανάπτυξη», σημειώνεται πως το επίθετο «τοπική» δεν αναφέρεται αποκλειστικά στον γεωγραφικό χώρο, ο οποίος καθορίζεται από φυσικά, αλλά και από διοικητικά όρια. Για παράδειγμα, μία πεδιάδα είναι ένας φυσικά καθορισμένος γεωγραφικός χώρος, ωστόσο ένας δήμος αποτελεί έναν γεωγραφικό χώρο καθορισμένο διοικητικά. Επιπροσθέτως, ακόμη και διαχωρισμοί που άπτονται του γλωσσικού ή πολιτιστικού τομέα μπορούν να οδηγήσουν στον προσδιορισμό ενός γεωγραφικού χώρου (Σπανού, 2015).

Η ανάπτυξη μίας δεδομένης γεωγραφικής μονάδας δε συνεπάγεται επίτευξη τοπικής ανάπτυξης, καθώς αυτή επιτυγχάνεται μέσω ανάπτυξης που έχει τη βάση της σε παράγοντες τοπικούς. Ειδικότερα, ο όρος «τοπική ανάπτυξη» θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μία ανάπτυξη περιφερειακή, κατά την οποία τοπικές επιχειρήσεις και φορείς παίζουν τον σημαντικότερο ρόλο στην πορεία αυτής. Πέρα από τα χαρακτηριστικά γεωγραφικού και φυσικού τύπου ενός χώρου, μείζονος σημασίας αποτελούν και χαρακτηριστικά κοινωνικής και πολιτισμικής υφής που άπτονται της ανάπτυξης μέσα από την τοπική παραγωγή, καθώς μέσω αυτών η χωρική μονάδα που έχει ενδεχομένως κάποια μειονεκτήματα τοπικού χαρακτήρα, μπορεί να αναπτυχθεί μέσω της επιχειρηματικότητας του τόπου, αλλά και μέσω της ανάπτυξης της τεχνογνωσίας (Νικολαΐδου, 2015).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κανείς πως η διαδικασία υιοθέτησης του όρου «τοπική ανάπτυξη» σε μία κοινωνία έγινε εντονότερη σε περιόδους που χαρακτηρίστηκαν από αστάθεια, καθώς η κρίση μάζιζε τους πολίτες και σε υποβαθμισμένες περιοχές. Σύμφωνα με σχετικές αναλύσεις, ο όρος της τοπικής ανάπτυξης αποτελεί ουσιαστικά ένα σύνολο δραστηριοτήτων που προωθούν την ανάπτυξη της οικονομίας και διαρθρωτικές μεταβολές, με στόχο να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των πολιτών. Οι δραστηριότητες αυτές είναι η γέννηση καινούριων θεσμών, η υιοθέτηση εναλλακτικών δράσεων, η αύξηση της ποιοτικής παραγωγικότητας του εργατικού δυναμικού, η δημιουργία καινούριων αγορών, η εξάπλωση της γνώσης και της τεχνογνωσίας και η υιοθέτηση καινούριων δράσεων επιχειρηματικού χαρακτήρα (Χατζηπαύλου, 2015). Σύμφωνα με μελέτες, η ενδογενής τοπική ανάπτυξη εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως το έδαφος, το επιχειρείν, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, οι ανθρώπινοι πόροι, ο συνδυασμός των οποίων προωθεί στην ουσία την ευημερία των

οικονομικών ενός τόπου. Ωστόσο, σημειώνεται πως οι προαναφερθέντες παράγοντες θα πρέπει να ανταποκρίνονται σε έναν αμοιβαίο συντονισμό, γεγονός που δικαιολογεί τη σημαντικότητα της τοπικής συνεργασίας μέσω ενός μηχανισμού με στόχο την οικονομική ανάπτυξη σε τοπικό ενδογενές πλαίσιο. Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης υπάγεται σε βαθμίδα χαμηλότερη του κράτους, αλλά και της περιφέρειας, καθώς η εφαρμογή της συντελείται σε μία αγορά εργασίας τοπικής φύσεως και σε επίπεδο επιφάνειας αφορά περιοχή ίση ή και πιο μεγάλη σε σύγκριση με μία αντίστοιχη τοπικής εξουσίας, ωστόσο η διαδικασία εφαρμογής της εστιάζει σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες και τομείς, φέρνοντας έτσι και πάλι στο προσκήνιο το ζήτημα της τοπικής εξουσίας (Στέλλα, 2017). Συνεπώς, η διαδικασία της ανάπτυξης δεν άπτεται αποκλειστικά του προγραμματισμού κεντρικών φορέων, αλλά αφορά την προώθηση και ενδυνάμωση του τοπικού επιχειρείν, τη γνωστική εξέλιξη του εργατικού δυναμικού και των πολιτών στο σύνολό τους και την υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων. Η διαδικασία άσκησης ενδογενούς τοπικής ανάπτυξης είναι εξαιρετικά σημαντική προς την πολυπόθητη επίτευξη της ανάπτυξης και πολλές φορές ίσως και μονόδρομος ως προς αυτή τη διαδικασία, ωστόσο θα ήταν ορθό να θεωρείται συμπλήρωμα της διαδικασίας εφαρμογής της περιφερειακής ανάπτυξης και όχι υποκατάστατο αυτής, καθώς η περιφέρεια αποτελεί μία οικονομία ανοικτού τύπου και είναι αναμφισβήτητη η προσφορά των εκάστοτε εξωτερικών παραγόντων. Συμπεραίνεται, λοιπόν, πως είναι εξαιρετικά σημαντική, έως και θεμελιακή, η σύνδεση της τοπικής ανάπτυξης με την περιφερειακή (Λαμπροπούλου, 2018).

2. ΤΡΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

2.1. Εισαγωγή

Η διαδικασία του προγραμματισμού αποτελεί θεμελιακή λειτουργία του management στη σύγχρονη επιστήμη της διοίκησης, καθώς μέσω αυτής επιτελείται η σύζευξη των εκάστοτε πόρων στα πλαίσια ενός οργανισμού, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του σε επίπεδο οργάνωσης. Στο πέρασμα των ετών, έγιναν κάποιες θεσμικές παρεμβάσεις άξιες αναφοράς, που κατάφεραν να βελτιώσουν τη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε λειτουργικό επίπεδο, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τα πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που αποτέλεσαν αρωγό στην χάραξη ορθής στρατηγικής, αλλά και στον προγραμματισμό. Κρίνεται ορθό, λοιπόν, να αναλυθεί ο σημαντικός ρόλος που παίζει ο προγραμματισμός σε έναν δημόσιο οργανισμό, είτε πρόκειται για τον στρατηγικό, είτε για τον επιχειρησιακό προγραμματισμό, αλλά και η δομή, η οργάνωση και το θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. και πώς αυτά τελικά συμβάλλουν στην ανάπτυξη (Νικολαΐδου, 2015).

Προκειμένου ένας οργανισμός να επιτύχει την ανάπτυξή του, οφείλει να λάβει υπόψη του και να μελετήσει διεξοδικά αφενός το δαιδαλώδες εσωτερικό του περιβάλλον, αλλά και το εκρηκτικό του εξωτερικό περιβάλλον, διαδικασία που θα τον ωθήσει να συνειδητοποιήσει τη σημασία της αναδιοργάνωσης και του προγραμματισμού με σκοπό την πολυπόθητη ανάπτυξη και όχι απλώς μία σαθρή επιβίωση. Το management αποτελεί τον αγωγό μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η οργάνωση και ο συντονισμός όλων των ενεργειών ενός οργανισμού, στη βάση πάντοτε θεμελιωδών λειτουργιών αυτού, όπως ο προγραμματισμός, η οργάνωση, η διεύθυνση, ο έλεγχος και ο συντονισμός. Όπως πολλάκις έχει αναφερθεί σε μελέτες, ο προγραμματισμός αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση της διοίκησης, η οποία οφείλει να τον προπορεύει έναντι όλων των άλλων διαδικασιών, καθώς μέσω του προγραμματισμού καθορίζεται η βάση πάνω στην οποία θα εκτελεστούν (Καλίτση, 2019).

Σύμφωνα με ορισμούς αναλυτών, ο προγραμματισμός ορίζεται ως η εκ των προτέρων απόφαση του τι μέλλει γενέσθαι, του τρόπου, αλλά και του μέσου και είναι το μέσο που βοηθά να επιτύχουμε τον στόχο που έχουμε βάλει. Μάλιστα, οργανισμοί που βρίσκονται σε περιβάλλοντα

που χαρακτηρίζονται από εξαιρετική δυναμική, όπως το οικονομικό, το νομικό και το τεχνολογικό, δύνανται μέσω του προγραμματισμού να διεξάγουν ασφαλείς προβλέψεις και επομένως, να βρίσκουν πολλές διαφορετικές λύσεις για κάποιο ενδεχόμενο ζήτημα που θα προκύψει, με αποτέλεσμα να προπορεύονται συνολικά σε σύγκριση με άλλους οργανισμούς, καθώς δεν αφήνουν καμία ευκαιρία ανεκμετάλλευτη. Μέσω του προγραμματισμού, λοιπόν, ο οργανισμός μπορεί να επηρεάσει το μέλλον του και να μη μεμψιμοιρεί, δρώντας παράλληλα υπεύθυνα και δημιουργώντας ασφάλεια, με την ελαχιστοποίηση της αβεβαιότητας στη λειτουργία του(Σπανού, 2015).

Επομένως, ο προγραμματισμός αφορά μία σειρά – εκ των προτέρων – αποφάσεων που είναι ικανές να ορίσουν τη λειτουργία ενός οργανισμού, μίας ομάδας, ακόμη και ενός ατόμου και έχουν πλήρη συσχέτιση με τους μελλοντικούς στόχους του εκάστοτε φορέα, τον τρόπο επίτευξής τους – σε πλήρη συνάρτηση με συγκεκριμένες δράσεις, μέσα και χρονικά πλαίσια. Ουσιαστικά, ο προγραμματισμός αποτελεί έναν ορθό σχεδιασμό ενός οργανισμού στο μακροπρόθεσμο μέλλον. Σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, η έννοια του προγραμματισμού άπτεται αυτού που οφείλει να λάβει χώρα σήμερα προκειμένου να μπορεί κανείς να διεκδικήσει το αύριο, παίζοντας μείζονα ρόλο στη διαδικασία της διοίκησης, καθώς αποτελεί τον ορθό δείκτη κατεύθυνσης στόχων του εκάστοτε οργανισμού (Μπαλάσκα, 2013).

Η σημαντικότητά του διαφαίνεται μέσα από ποικίλες διαδικασίες που επιτελεί. Για παράδειγμα, συντονίζει τις ενέργειες του οργανισμού και βοηθά τα στελέχη να λάβουν ορθές αποφάσεις, συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων, αλλά και χρόνου, καθορίζει σαφώς τους σκοπούς του οργανισμού και δεν αφήνει να πλανάται στο περιβάλλον το αίσθημα της αβεβαιότητας, γεγονός που συμβάλλει στην καλύτερη απόδοση των στελεχών, προωθεί το πνεύμα του νικητή, μέσω της αβίαστης πραγμάτωσης στόχων και αποτελεί το θεμέλιο λίθο για το σύνολο των υπολοίπων δράσεων του οργανισμού (Νικολαΐδου et al., 2014).

Συνοπτικά, η έννοια του προγραμματισμού διακρίνεται σε δύο είδη, τον στρατηγικό και τον επιχειρησιακό ή λειτουργικό προγραμματισμό, τα οποία συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, καθώς ο στρατηγικός προγραμματισμός γεννά τον επιχειρησιακό, ο οποίος με τη σειρά του εφαρμόζει τις αρχές του γεννήτορά του. Στο πρώτος είδος, ο οργανισμός προβάλλει τον στόχο του, κάνει σαφείς τις επιδιώξεις του και προχωρά στη διαμόρφωση της ορθής στρατηγικής, ενώ

στο δεύτερο είδος επιτελούνται σε όλο το φάσμα τους οι δράσεις που θα λάβουν χώρα με σκοπό την επίτευξη στόχων που καθίστανται μετρήσιμοι (Κόκκαλη, 2015).

2.2. Η έννοια του στρατηγικού προγραμματισμού

Στρατηγικός προγραμματισμός είναι η διαδικασία μέσω της οποίας Όταν ένας οργανισμός επιτελεί τη διαμόρφωση του οράματός του και τον καθορισμό των στόχων και της στρατηγικής του στο μακροπρόθεσμο μέλλον, ουσιαστικά ενεργεί βάσει στρατηγικού προγραμματισμού, με το όραμα να ορίζεται ως ο απώτερος σκοπός του κάθε οργανισμού, που καθορίζει τη στρατηγική του και για χάρη του οποίου θέτει επιμέρους στόχους. Βεβαίως, το ότι επιθυμεί κάτι τέτοιο το σύνολο των στελεχών ενός οργανισμού, δε σημαίνει ότι θα το πετύχει τελικά, αποτελώντας ουσιαστικά το όνειρο των διοικήσεων για το μέλλον (Girginov, 2017). Αν και αποτελεί μία έννοια μη απτή και νεφελώδη, η ύπαρξή της στους κόλπους ενός οργανισμού προσφέρει συμφωνία μεταξύ στελεχών αναφορικά με τους στόχους στρατηγικής φύσεως, μεταφράζοντάς τους – παράλληλα – σε καθημερινές αρμοδιότητες, προσανατολίζει ευρέως την επιχείρηση και αποτελεί το θεμέλιο ταύτισης των μονάδων με τους στόχους στρατηγικής φύσεως. Αποτελεσματικό ορίζεται ένα όραμα όταν μπορεί εύκολα να κατανοηθεί, να μεταδοθεί και να κοινοποιηθεί – γεγονός που απορρέει από το κατά πόσο είναι μετρήσιμο, εφικτό και χρονικά προσδιορισμένο -, όταν μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για το εργατικό δυναμικό του οργανισμού (Τύμη, 2018).

Με άλλα λόγια, το όραμα αποτελεί τη βάση της αποστολής ενός οργανισμού, η οποία σκιαγραφεί συνοπτικά τον λόγο που συστάθηκε μία επιχείρηση, οι επιδιώξεις και οι στόχοι της, αλλά και την υποχρέωση της επιχείρησης στην κοινωνία, στη βάση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου. Η αποστολή αποτελεί το μέσο που προσανατολίζει το εργατικό δυναμικό της επιχείρησης προκειμένου να επιτευχθεί η επιθυμητή επίδοση. Για να διαμορφωθεί ορθώς η αποστολή ενός οργανισμού θα πρέπει να υπάρχει από την πλευρά των στελεχών σύζευξη εμπειριών, δυνατότητα ανάλυσης και διορατικότητα, προκειμένου να υπάρχει μία ξεκάθαρη εικόνα για την παρούσα κατάσταση του οργανισμού, αλλά και να γίνουν σαφείς οι μελλοντικές επιδιώξεις και οι μακροπρόθεσμοι μελλοντικοί στόχοι του (Νικολαΐδου et al., 2014). Το περιβάλλον μέσα στο οποίο κινείται ένας οργανισμός, είτε πρόκειται για εσωτερικό είτε για

εξωτερικό περιβάλλον, γεννά πλήθος απαιτητικών προκλήσεων στις οποίες αυτός θα πρέπει να ανταπεξέλθει, με αποτέλεσμα να χρειάζεται ορισμένες φορές να επικαιροποιεί, ακόμη και να αλλάζει τους στόχους του. Επιπροσθέτως, αξίζει να σημειωθεί και η σημασία γνωστοποίησης της αποστολής του οργανισμού στο σύνολο του εργατικού δυναμικού του, διαφορετικά δε θα επιτευχθεί η επικέντρωση των επιδόσεων των υπαλλήλων στις απαιτήσεις των πελατών και κατά συνέπεια, δε θα μπορέσει να δημιουργηθεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (Mangan, 2012).

Αναφορικά με την έννοια της στρατηγικής, αυτή ορίζεται ως την ευρεία κατεύθυνση δράσεων του οργανισμού με απώτερο στόχο την επίτευξη του οράματός του, καθιστώντας την απαραίτητη για την επιβίωση οποιουδήποτε οργανισμού. Πολλοί ερευνητές παρομοιάζουν την απουσία στρατηγικής σε έναν οργανισμό δίχως πηδάλιο που περιφέρεται άσκοπο στον ωκεανό, καθιστώντας έτσι σαφές πως η στρατηγική είναι αυτή που θέτει στόχους, κατανέμει πόρους και επιτελεί τον καθορισμό της πορείας δράσης ενός οργανισμού, καθώς και των μέσων που θα συνεισφέρουν στην πραγμάτωσή τους. Άλλωστε, αν ένας οργανισμό δε διαθέτει στρατηγική, δε θα μπορέσει αναπόφευκτα να επιτύχει τους εκάστοτε στόχους του, καθώς δε θα καταφέρει να επιτύχει ισορροπία δυνάμεων και αδυναμιών στο εσωτερικό του περιβάλλον, ούτε όμως και εξισορρόπηση δυνατοτήτων και κινδύνων στο εξωτερικό περιβάλλον του (Meadors, 2014).

Είναι ευρέως παραδεκτό πως το περιβάλλον – εσωτερικό ή εξωτερικό - μέσα στο οποίο κινείται ένας οργανισμός χαρακτηρίζεται από μία συνεχόμενη μεταβολή, με ραγδαία αύξηση του ρυθμού και της ποιότητάς της, με αποτέλεσμα να γίνεται όλο και πιο δαιδαλώδες. Σε αυτό ακριβώς το σημείο παίρνει τα ηνία η στρατηγική, αποτελώντας τον συνδετικό κρίκο του οργανισμού με το πολυτάραχο περιβάλλον του, διαμορφώνοντας την πλήρη επίγνωση του οργανισμού για την παρούσα κατάσταση, αλλά και για τις μελλοντικές επιδιώξεις, αρπάζοντας κάθε ευκαιρία που θα βρεθεί στο πέρασμα των ετών, αποφεύγοντας κακοτοπιές και κινδύνους και εξαλείφοντας αδυναμίες του εκάστοτε οργανισμού με παράλληλη ενίσχυση των προτερημάτων του. Η απουσία στρατηγικής από την άλλη μεριά, συνεπάγεται απουσία ορθού προϋπολογισμού, ορθής διαχείρισης εργαζομένων και επομένως, απουσία ποιοτικών υπηρεσιών (Doulkeri, Maniου and Tsiolcha, 2014).

2.3. Η έννοια του επιχειρησιακού προγραμματισμού

Οι στόχοι του οργανισμού, το πρόγραμμα δράσεων και υλοποίησής τους, ο προϋπολογισμός και η πολιτική που θα υιοθετήσει, για να ελεγχθεί ο σχεδιασμός αποτελούν τον επιχειρησιακό ή λειτουργικό προγραμματισμό του οργανισμού. Χωρίς όραμα και στόχο το μέλλον είναι αβέβαιο, γι' αυτό ένας οργανισμός που έχει στόχο στην ουσία επιτυγχάνει συγκεκριμένα αποτελέσματα σε ορισμένο χρόνο προκειμένου να επιτύχει την επίτευξη του στόχου του, ο οποίος, βεβαίως, οφείλει να διακρίνεται από ρεαλισμό σε σχέση με τις γενικότερες επιδιώξεις του οργανισμού. Σε περίπτωση που ένας οργανισμός δεν έχει στόχους, δεν έχει παράλληλα σχέδιο, όραμα και σαφή προσανατολισμό(Houlihan, 2014).

Στους οργανισμούς υφίστανται προγράμματα δράσης που περιλαμβάνουν τους στόχους του και ορίζουν τον τρόπο δράσης, τη διαδικασία και τους πόρους για να επιτευχθεί ένα στρατηγικό σχέδιο. Ο προϋπολογισμός αποτελεί την ποσοτική έκφραση των εν λόγω προγραμμάτων, αποτελώντας μείζονος σημασίας στοιχείο για να περατωθεί ορθώς μία στρατηγική πολιτική. Στην ουσία ο προϋπολογισμός αναλύει, υπό το πρίσμα της χρηματοοικονομικής, τα οφέλη και τα κόστη που γεννά το εκάστοτε πρόγραμμα και καθιστά υλοποιήσιμα ή μη τα προγράμματα, ανάλογα με την απόδοσή τους. Επιπροσθέτως, ένας οργανισμός οφείλει να καθορίζει και τις πολιτικές που θα ακολουθήσει για να υλοποιήσει εν τέλει τους στόχους του, γεγονός που άπτεται επίσης του επιχειρησιακού προγραμματισμού του, οι οποίες θα πρέπει αφενός να διακρίνονται από συνοχή και συντονισμό, αλλά και να συνδέονται με τη στρατηγική και τα προγράμματά του (Νικολαΐδου, 2015).

2.4. Τα επιχειρησιακά προγράμματα που χρησιμοποιούνται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης

Αρωγοί για τη διαδικασία ανάπτυξης των δήμων αποτελούν τα Επιχειρησιακά Προγράμματα, η σύνταξη των οποίων λαμβάνει χώρα το πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου και αποτελεί το πενταετές πρόγραμμα δράσης του εκάστοτε δήμου. Κατά τον Οδηγό 19 της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), χαρακτηρίζονται από σαφήνεια και καλύπτουν όλα τα θέματα που άπτονται της καθημερινότητας των πολιτών, είτε

αυτά αφορούν τις επενδύσεις, τις υποδομές και γενικότερα την τοπική ανάπτυξη, είτε τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δήμους και τη δυνατότητα διοίκησης των Ο.Τ.Α., ενώ ουσιαστικά μέσω αυτών διαφαίνεται το όραμα της διοίκησης του δήμου για την ανάπτυξη σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (Χατζηπαύλου, 2015). Η διαδικασία υλοποίησής τους λαμβάνει χώρα μέσα από προγράμματα ετήσιου τύπου, τα οποία είναι εξειδικευμένα προγράμματα με βάση τα πενταετή των Ο.Τ.Α., ενώ η εκπόνησή τους γίνεται με καθορισμένο τρόπο από όλους τους εμπλεκόμενους (αιρετά όργανα, τοπικούς φορείς κ.α.). Τέλος, επιτελούν την αξιολόγηση και παρακολούθηση των μετρήσιμων στόχων του στρατηγικού σχεδιασμού των δήμων, αξιοποιώντας τους δείκτες επίδοσης. Είναι εμφανές, λοιπόν, πως τα Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης των Ο.Τ.Α., που άπτονται τόσο της τοπικής όσο και της οργανωτικής ανάπτυξης και για να έλθει εις πέρας η αποστολή τους θα πρέπει ένας οργανισμός να περάσει από τρία συγκεκριμένα στάδια. Ο προγραμματισμός ο οποίος καθορίζεται κατά την κατάρτιση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, δεν επηρεάζεται μονάχα από την υφιστάμενη κατάσταση ενός δήμου, αλλά και από τα θέλω και τις προσδοκίες των εργαζομένων του. Άλλωστε, προκειμένου να στεφθεί ένα Ε.Π. με επιτυχία θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά όλες οι δημοτικές δομές, καθώς και να αναληφθούν δεσμεύσεις από όλα τα μέρη στην κατάταξη της ιεραρχίας (Τύμη, 2018).

2.5. Ο στόχος για τον οποίο συντάσσονται τα επιχειρησιακά προγράμματα

Η ανάπτυξη του Δήμου σε τοπικό και εσωτερικό επίπεδο και η προώθηση περαιτέρω συνεργασιών πάντα υπό την αιγίδα της εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης και του «Καλλικράτη» αποτελούν τον στόχο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα οποία καθορίζουν τις δράσεις που άπτονται των αρμοδιοτήτων του και πρέπει να φέρει εις πέρας ο δήμος, με στόχο να προστατευθεί και να αναβαθμιστεί το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, να διασφαλιστεί η ποιότητα διαβίωσης, αλλά και να βελτιωθεί αφενός η τοπική απασχόληση και αφετέρου, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των πολιτών (Σπανού, 2015).

Επίσης, μέσα στα Ε.Π. υπάρχουν δραστηριότητες που προωθούν την ανάπτυξη της αποδοτικότητας των παρεχόμενων δημοτικών υπηρεσιών, αλλά και την νομιμοποίησή του σε επίπεδο λειτουργικότητας, μέσω της βελτίωσης θεμάτων που άπτονται της διοίκησης. Πιο

συγκεκριμένα, οι εν λόγω δραστηριότητες στόχο έχουν να αυξηθεί η αποδοτικότητα, να εξυπηρετούνται καλύτερα οι πολίτες, να αναπτυχθεί η παραγωγική ικανότητα της εκάστοτε δημοτικής υπηρεσίας, να βελτιωθεί το εργατικό δυναμικό, να εξασφαλιστούν πόροι, εξοπλισμός και κτιριακές δομές, να επιτευχθεί οικονομική ευημερία στον δήμο, μέσα από τον οικονομικό προγραμματισμό μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα, να παρακολουθούνται τα κόστη των υπηρεσιών και τέλος, να γίνεται μία πιο ορθή διαχείριση στα οικονομικά του δήμου(Houlihan, 2014).

Επιπροσθέτως, ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μπορεί να βρίσκει δραστηριότητες που άπτονται των αρμοδιοτήτων έτερων φορέων και να ορίζει ενδεχόμενες συζεύξεις και συνεργασίες με στόχο την ευημερία του συνόλου. Έτσι, μέσα σε ένα Ε.Π. πρέπει να τονίζεται ο σημαντικός ρόλος που παίζουν οι τοπικοί φορείς κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα στην ευρύτερη ανάπτυξη, οι γειτονικοί δήμοι, αλλά και η περιφέρεια και η κεντρική κρατική διοίκηση. Στόχος ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι – μεταξύ άλλων – να αναβαθμίσει τη συνεργασία του δήμου με ιδιωτικούς, δημόσιους και κοινωνικούς φορείς, σε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή και διεθνές, για να προωθεί την τοπική ανάπτυξη και τη δράση από κοινού (Κόκκαλη, 2015).

Το 2006 όταν ψηφίστηκε ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων κατέστη υποχρεωτική η κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, ωστόσο καθώς διαφαίνεται από τη σύγχρονη κατάσταση, οι δήμοι δεν έχουν αναγνωρίσει στην ουσία τη σημασία κατάρτισής τους. Κατά το Υπουργείο Εσωτερικών, ένας διόλου ευκαταφρόνητος αριθμός δήμων δεν ολοκλήρωσε την κατάρτιση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για τη χρονική περίοδο 2014-2019, γεγονός που δικαιολογείται σε μεγάλο βαθμό αν λάβει κανείς υπόψη του πως ο προγραμματισμός των Ο.Τ.Α. διακρίνεται από παντελή έλλειψη κουλτούρας και το προσωπικό τους δεν είναι αρμοδίως εξειδικευμένο(Στέλλα, 2017).

2.6. Τα επιχειρησιακά προγράμματα και η δομή τους

Κατά το ελληνικό Υπουργείο Εσωτερικών, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτελούνται από το στρατηγικό σχέδιο, το επιχειρησιακό σχέδιο και τους δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Το στρατηγικό σχέδιο αντικατοπτρίζει την παρούσα κατάσταση σε έναν δήμο ως οργανισμό και ως ενότητα και το αναπτυξιακό όραμά του. Επίσης, ορίζει τους κανόνες

λειτουργίας των Ο.Τ.Α., της διοίκησης και την πολιτική της στρατηγικής που θα ακολουθήσει, η οποία θα πρέπει να διέπεται από απολύτως σαφείς σκοπούς (Καλίτση, 2019).

Το επιχειρησιακό σχέδιο αποτελεί τις δημοτικές προτεραιότητες στον τομέα της ανάπτυξης στη βάση της εθνικής και περιφερειακής πάντα ανάπτυξης, με θεσμοθετημένα εργαλεία χωρικού σχεδιασμού. Σε αυτό περιλαμβάνονται ο προγραμματισμός δράσεων του δήμου για έργα διοικητικών οργάνων, ενώ υπάρχουν και δράσεις που προωθούν τη συνεργασία μεταξύ δήμων. Οι εν λόγω δράσεις είναι ιεραρχημένες, με καθορισμένο χρόνο υλοποίησης και πλήρως ορισμένη χρηματοδότηση (Νικολαΐδου, 2015).

Προκειμένου να καταρτιστεί ένα Ε.Π. πρέπει να περατωθούν δέκα στάδια. Μέσα από αυτά επιτυγχάνεται η διαμόρφωση του οράματος, η λήψη πληροφοριών μέσω διαβούλευσης, η ανάδειξη σημαντικών θεμάτων του οργανισμού, η χάραξη στρατηγικής, η υλοποίηση και αξιολόγηση των δράσεων (Doulkeri, Maniou and Tsiolcha, 2014).

2.7. Το σωστό στρατηγικό σχέδιο και η σημασία του

Ο εκάστοτε τόπος που διοργανώνει ένα αθλητικό γεγονός προωθείται σε επίπεδο τουριστικής προβολής από την εκάστοτε κυβέρνηση παγκοσμίως, δίνοντας παράλληλα πλούσια οφέλη και σε τοπικά τουριστικά γραφεία, καθώς οποιοδήποτε τοπικό γεγονός, είτε είναι αθλητικό είτε όχι, συμβάλλει στην πολιτική στρατηγικής τους για την επίτευξη ανάπτυξης. Φυσικά και η όποια προώθηση του γεγονότος μέσω μίας διαφημιστικής καμπάνιας γίνεται με άξονα το κέρδος που θα αποκομίσει η τοπική κοινωνία από την προσέλκυση τουριστών και επομένως εσόδων, χωρίς να παίζει τόσο σημαντικό ρόλο το αν πρόκειται για ένα αθλητικό γεγονός μεγάλου ή μικρού βεληνεκούς (Μπαλάσκα, 2013). Η τοπική κοινωνία προσδοκεί πως οι επισκέπτες που θα βρεθούν στον τόπο τους για να παρακολουθήσουν ένα γεγονός θα ξοδέψουν χρήματα τα οποία θα ωφελήσουν την τοπική οικονομία, ωστόσο για να αποφασίσει ένας άνθρωπος να επισκεφθεί έναν τόπο με αφορμή ένα αθλητικό γεγονός, μία επίσκεψη στην οποία ξέρει ότι θα δαπανήσει χρήματα από το εισόδημα του, θα πρέπει η διοίκηση της τοπικής κοινωνίας να έχει προβλέψει σωστά τις ανάγκες του και να υφίστανται οι ορθές υποδομές. Σε αυτό το σημείο αξίζει να επισημανθεί ο σημαντικός ρόλος που παίζει η στρατηγική, καθώς αν για παράδειγμα ταυτόχρονα με ένα γεγονός στην α περιοχή, υπάρχει κι ένα αντίστοιχο σε μία περιοχή β της χώρας, τότε αυτό

μπορεί να λειτουργήσει καταστροφικά για τις επιδιώξεις και των δύο περιοχών και εν τέλει να ζημιωθεί η τοπική οικονομική εικόνα (Σπανού, 2015). Επιπροσθέτως, η τοπική κοινωνία θα πρέπει να έχει φροντίσει για την καθαριότητα των δημοσίων χώρων, για τη σωστή διατήρηση των εγκαταστάσεων, ενώ η τοπική διοίκηση οφείλει να έχει εκπονήσει ένα ορθό σχέδιο στρατηγικής, προκειμένου να φιλοξενήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το εκάστοτε γεγονός. Είναι αρκετά σύνηθες σε πολλές πόλεις να προωθούν τον αθλητισμό υπό το πρίσμα του τουρισμού, καθώς υπάρχουν πολλοί αθλητικοί χώροι εντός των γεωγραφικών ορίων τους που ενδεχομένως να μη χρησιμοποιούνται και για μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός που μπορεί να φέρει πολλά κέρδη σε μία τοπική κοινωνία, καθώς έχοντας ξεπεράσει τον πολυδάπανο βραχνά των εγκαταστάσεων, μπορεί να βγάλει εις πέρας τα υπόλοιπα κόστη που θα προκύψουν από τη διοργάνωση του γεγονότος (Χατζηπαύλου, 2015). Σε περιοχές που δεν υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις η δημιουργία νέων είναι σχεδόν απαγορευτική για την τοπική κοινωνία, καθώς τα χρήματα που θα πρέπει να δαπανηθούν είναι πολλά. Ένα άλλο ζήτημα που μπορεί να ζημιώσει την τοπική κοινωνία που φιλοξενεί ένα γεγονός είναι η έλλειψη ξενοδοχειακών μονάδων και γενικότερα δομών στέγασης τουριστών στην επικράτειά της, με αποτέλεσμα ακόμη κι αν ένα γεγονός καταφέρει να προσελκύσει τουρίστες, αυτοί να στραφούν για τη στέγασή τους σε γειτονικές πόλεις κι έτσι η διοργανώτρια πόλη να μην αποκομίσει τα κέρδη που επεδίωκε. Συνεπώς, καθίσταται σαφές πως η τοπική κοινωνία θα πρέπει να είναι έτοιμη να φιλοξενήσει ένα γεγονός σε όλες τις πτυχές που μπορεί να προκύπτουν από αυτό όπως οι υποδομές και οι εγκαταστάσεις (Λαμπροπούλου, 2018).

2.8. Πρακτική χρήση των επιχειρησιακών προγραμμάτων

Με την πάροδο του χρόνου, παρατηρείται πως καθίσταται γενική αλήθεια το γεγονός πως ο αθλητισμός προσφέρει πολλά στην ανάπτυξη μίας κοινωνίας, γι' αυτό και θα πρέπει να συνδιαλέγεται με το κράτος ως ένας φορέας που έχει πραγματική ισχύ και το κράτος από τη μεριά του οφείλει να προσδίδει όλο και περισσότερες αρμοδιότητες στον αθλητισμό, βλέποντας τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο από αυτόν. Πρακτικά, ο αθλητισμός πρέπει να είναι το μέσο το οποίο θα ενώνει όλους τους ανθρώπους που διαβιούν στις

εκάστοτε τοπικές κοινωνίες, δίχως να λαμβάνει υπόψη το χρώμα, την ηλικία ή το φύλλο τους (Καλίτση, 2019).

Η προσφορά του αθλητισμού στην τοπική κοινωνία είναι τόσο μεγάλη που, ακόμη κι αν δεν υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι για ένα συγκεκριμένο θέμα που άπτεται των αρμοδιοτήτων της διοίκησης του τόπου, μέσα από ποικίλες δράσεις συλλόγων ή/και εθελοντών μπορεί να συμβάλλει στην περάτωσή του, ενώ ακόμη και σε περιπτώσεις ανθρώπων που κατατάσσονται στα ΑμεΑ και έρχονται αντιμέτωποι με πλήθος δυσκολιών στην καθημερινότητά τους, σύλλογοι και ομάδες κάνουν δωρεές συμβάλλοντας και σε φιλανθρωπικά ζητήματα (Meadors, 2014).

Στις μέρες μας, παρατηρείται πως αυξάνονται τα ποσά που διατίθενται από τον προϋπολογισμό για τον αθλητισμό, γεγονός που απαιτεί τη συνεργασία τοπικών φορέων και συλλόγων με την τοπική αυτοδιοίκηση κυρίως σε επίπεδο οικονομικών, αλλά όχι μόνο, μιας που πολλές φορές οι τοπικές διοικήσεις δεν μπορούν να σηκώσουν το οικονομικό βάρος μίας διοργάνωσης εξ ολοκλήρου. Παγκοσμίως, υπάρχουν πολλά τέτοια παραδείγματα συνεργασίας με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας μέσα από τον αθλητισμό, όπως αυτό της Νέας Ορλεάνης. Ειδικότερα, τον Σεπτέμβρη του 2005 η Νέα Ορλεάνη χτυπήθηκε από τον τυφώνα «Κατρίνα», με αποτέλεσμα η πόλη να ισοπεδωθεί, καθώς πολλοί άνθρωποι εξέπνευσαν, άλλοι υπέστησαν σοβαρά τραύματα, ενώ οι κατοικίες των πολιτών διαλύθηκαν, με αποτέλεσμα μεγάλη μερίδα του πληθυσμού να μείνει άστεγη (Doulkeri, Maniou and Tsiolcha, 2014). Τότε, ο αθλητικός κόσμος δεν έμεινε άπραγος, καθώς υπήρξε τεράστια οικονομική στήριξη στην πολιτεία τόσο από το NBA, το NFL, το NHL, το MLB και η UEFA, όσο και από πλήθος αθλητών όπως οι Peyton Manning, Dirk Nowitzki, Lance Armstrong, Kobe Bryant κ.α.. Το μέγεθος, όμως, της δύναμης που έχει ο αθλητισμός να αποτελεί τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στους πολίτες σε στιγμές καθόλα δύσκολες αναδείχθηκε μέσα από την ομάδα ράγκμπι της Νέας Ορλεάνης, τους New Orleans Saints, οι «Άγιοι» - πράγματι - της πολιτείας. Αξίζει να σημειωθεί εδώ πως η Λουιζιάνα, η πολιτεία στην οποία ανήκει η Νέα Ορλεάνη, αποτελείται από πλήθος φυλών και ιθαγενείς, γεγονός που πολλές φορές δημιουργεί προβλήματα στις τοπικές κοινωνίες, ενώ εύκολα συμπεραίνει κανείς πως τα εν λόγω προβλήματα γιγαντώθηκαν μετά τον τυφώνα «Κατρίνα» και τις συνέπειες αυτού στην πολιτεία (Houlihan, 2014). Η αγωνιστική χρονιά στο ράγκμπι ξεκίνησε τότε με ένα παιχνίδι με τους Penrith Panthers, οι οποίοι χαρακτηρίζονταν ως φαβορί για τον τίτλο του πρωταθλητή. Η διοίκηση, λοιπόν, των «Αγίων» μείωσε το κόστος του

εισιτηρίου και απηύθυνε κάλεσμα στους πολίτες να παρευρεθούν στον αγώνα και να ξεφύγουν έτσι - έστω για δύο ώρες - από τις έγνοιες τους. Πράγματι, οι πολίτες ανταποκρίθηκαν και η ομάδα τους τούς έβγαλε ασπροπρόσωπους, καθώς πέτυχε την πολυπόθητη νίκη έναντι των σκληρών αντιπάλων στα τελευταία δευτερόλεπτα του αγώνα, λίγο πριν ο διαιτητής σφυρίξει τη λήξη. Τότε, όλοι οι πολίτες που παρευρίσκονταν στον χώρο έγιναν μια αγκαλιά, μια μαγική εικόνα που έμεινε για πάντα στις μνήμες όλων όσων είχαν τη χαρά να την αντικρίσουν (Alexandris and Balaska, 2015). Λευκοί, Λατίνοι, Ασιάτες, Αφροαμερικανοί, δεν είχε πια καμία απολύτως σημασία. Είχαν γίνει όλοι αυτοί οι διαφορετικοί άνθρωποι μία αγκαλιά για να γλεντήσουν τη νίκη των «Αγίων», η οποία κατάφερε να τους ενώσει. Φυσικά, κανείς δε νοιάζονταν πραγματικά για τη νίκη ως νίκη, αλλά για όλο αυτό που έζησαν εκείνη τη στιγμή, αυτήν την ένωση τόσων διαφορετικών πολιτισμών που επετεύχθη από μία ομάδα ράγκμπι, τη δική τους ομάδα, τον συνδετικό τους κρίκο. Αδιαμφισβήτητα, για την πόλη της Νέας Ορλεάνης αυτή η στιγμή στο ανακατασκευασμένο από την καταστροφή γήπεδο ήταν ιερή και έτσι έμεινε στις συνειδήσεις όλων των πολιτών της. Μέσα από αυτή τη νίκη καρδιάς που πέτυχε η εν λόγω ομάδα ράγκμπι επιβεβαιώνεται απόλυτα η δύναμη που ασκεί ο αθλητισμός στις σύγχρονες κοινωνίες (Girginov, 2017).

3. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

3.1. Εισαγωγή

Προτού αναλυθούν οι στόχοι και οι κατευθύνσεις της εθνικής στρατηγικής, αλλά και – ενδεικτικά - τεσσάρων περιφερειακών, αξίζει να παρατεθούν οι βασικές αρχές των Στρατηγικών Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση που δημιουργήθηκαν και υιοθετήθηκαν στην Ελλάδα. Ειδικότερα, προκειμένου να εξειδικευθούν σχετικές κατευθύνσεις της ΕΕ στη χώρα μας εκπονήθηκαν αφενός μία εθνική στρατηγική και αφετέρου 13 επιμέρους περιφερειακές, που αντιστοιχούσαν σε μία από τις περιφέρειες της χώρας (Mangan, 2012).

Η εθνική στρατηγική εκπονήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και ειδικότερα, από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), ενώ οι περιφερειακές στρατηγικές από περιφερειακές αρχές υπό την επίβλεψη και υποστήριξη του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και ειδικότερα, της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ). Έχοντας δημιουργηθεί, λοιπόν, οι εν λόγω στρατηγικές, οι αρχές προσπάθησαν να εντοπίσουν τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζονται σε πλήθος κλάδων για να συγκεντρωθούν οι απαραίτητοι πόροι και να επιτευχθεί τελικά η ανάπτυξη (Λαμπροπούλου, 2018). Αναφορικά με το σύστημα διακυβέρνησης, συστάθηκε το Συμβούλιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, αρμοδιότητα του οποίου είναι να εγκρίνει, να παρακολουθεί και να αναθεωρεί αν χρειαστεί τη στρατηγική. Ο συντονισμός του προέρχεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, ενώ μέρος στη διαδικασία παίρνουν υπουργικοί εκπρόσωποι που συμμετέχουν στη δημιουργία και υιοθέτηση της εθνικής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, περιφερειακοί εκπρόσωποι, αλλά και κρατικοί ή περιφερειακοί φορείς, μετά από σχετικό κάλεσμα. Επίσης, συστάθηκαν 13 περιφερειακά συμβούλια στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, που συνεπικουρούνται από τα Περιφερειακά Συμβούλια Έρευνας και Καινοτομίας και αρμοδιότητά τους είναι να αποφασίζουν για τις τοπικές περιφερειακές στρατηγικές (Τύμη, 2018).

3.2. Το εθνικό σχέδιο έξυπνης εξειδίκευσης

Με βάση πάντα το όραμα ανάπτυξης, η εθνική στρατηγική έχει στόχο – μέσω της έρευνας, της ανάπτυξης της τεχνολογίας, της καινοτομίας για τον περιορισμό των περιφερειακών ανισοτήτων και της βιώσιμης απασχόλησης που θα σέβεται το περιβάλλον και τον άνθρωπο – να εστιάσει στην παραγωγική ανασυγκρότηση του κράτους, ενώ αναφορικά με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης προβλέπεται πως θα δημιουργήσει μόνιμες σχέσεις εργασίας, διαμορφώνοντας ορθές συνθήκες για το ανθρώπινο δυναμικό του κράτους. Το παρακάτω διάγραμμα σκιαγραφεί το αναπτυξιακό όραμα(Στέλλα, 2017):

Ουσιαστικά, το αναπτυξιακό όραμα αντικατοπτρίζει σε εθνικό επίπεδο τη δυναμική της ανάπτυξης, με απώτερο στόχο την υιοθέτηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου, που θα τονίζει τη σημασία της καινοτομίας, του ανθρώπινου δυναμικού, τη συνεργασία με σκοπό τη γνώση και τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας. Τα ηνία για όλα τα παραπάνω οφείλουν να πάρουν ερευνητικοί φορείς και κρατικά πανεπιστήμια, ενώ θα πρέπει να δημιουργηθούν νέοι φορείς έρευνας, για να διασφαλισθεί πως η παραγόμενη γνώση εντός της κρατικής επικράτειας θα αξιοποιηθεί (Μπαλάσκα, 2013).

Για το 2020, η εθνική στρατηγική προβλέπει την επίτευξη ορισμένων στόχων που έχουν να κάνουν με την υλοποίηση ερευνητικών επενδύσεων. Ειδικότερα, προβλέπεται αφενός αύξηση του ποσοστού ως προς το ΑΕΠ που προορίζεται για έρευνα και τεχνολογική καινοτομία, από το 0,8% που ήταν το 2013, στο 1,2% και αφετέρου, αύξηση του ποσοστού ως προς το ΑΕΠ για τις

επιχειρησιακές δαπάνες για έρευνα και τεχνολογική καινοτομία από το 0,27% που ήταν το 2013, στο 0,38% (Meadors, 2014).

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα που έχουν εξαχθεί μέσω της εθνικής στρατηγικής, στόχος της Ελλάδας είναι να μετατρέψει τα μειονεκτήματά της σε πλεονεκτήματα και να ενισχύσει την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη στους τομείς της αγροδιατροφής, της βιοεπιστήμης, της υγείας, της τεχνολογίας, της ενέργειας, του περιβάλλοντος, των μεταφορών, των κατασκευών, του πολιτισμού και του τουρισμού, με τη ΓΓΕΤ να δημιουργεί διαφορετική πλατφόρμα καινοτομίας για τον κάθε τομέα (Λαμπροπούλου, 2018).

4. Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

4.1. Εισαγωγή

Παγκοσμίως, ο αθλητισμός αποτελεί όλο και περισσότερο στο πέρασμα του χρόνου ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής του ανθρώπου, χωρίς να περιορίζεται η σημαντικότητά του στην πτυχή του επαγγελματικού ή ερασιτεχνικού αθλητισμού. Είτε ως θεατές, είτε ως συμμετέχοντες οι άνθρωποι έχουν βάλει τον αθλητισμό στην καθημερινότητά τους, κάνοντάς τον αναπόσπαστο κομμάτι της. Ο αθλητισμός προσφέρει ψυχαγωγία στους ανθρώπους, αλλά και χαλάρωση και ευεξία, καταφέρνοντας να τον ηρεμήσει από τα προβλήματα που ενδεχομένως έχει να αντιμετωπίσει στη ζωή του, γεγονός που αναδεικνύει κάτι ευρέως παραδεκτό: ότι ο αθλητισμός συμβάλλει στην καλύτερη σωματική υγεία του ανθρώπου, αλλά και την ψυχική. Η σημασία του αυξάνεται όλο και πιο πολύ αναδεικνυοντάς τον σε έναν φορέα κοινωνικοποίησης των ανθρώπων, ο οποίος μάλιστα, δύναται να διαμορφώσει ταυτότητες πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές παγκοσμίως (Χατζηπαύλου, 2015). Η επιλογή ενός αθλήματος από έναν άνθρωπο αντικατοπτρίζει κομμάτια του χαρακτήρα του και της προσωπικότητάς του, ενώ πολλές φορές γεννά είδωλα και εισχωρεί με όλους τους πιθανούς τρόπους στις ζωές μας μέσα από τα ΜΜΕ, το internet και τα social media, αποτελώντας αναπόφευκτα αντικείμενο συζήτησης. Ο αθλητισμός διαφαίνεται και στη λογοτεχνία, στη ζωγραφική, στη γλυπτική, στον κινηματογράφο, καθώς η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι μεγαλύτερου βεληνεκού από άλλες τέχνες και δράσεις ψυχαγωγίας που μπορεί να καταπιάνεται ένας μέσος άνθρωπος. Για παράδειγμα, αθλητικά γεγονότα τεράστιας επιρροής, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και το ανδρικό Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου, είναι έχουν τη μεγαλύτερη τηλεθέαση παγκοσμίως (Κόκκαλη, 2015). Το 2006 στη Γερμανία πάνω από 30 δις άνθρωποι παρακολούθησαν αγώνες του παγκόσμιου κυπέλλου, χωρίς το internet να έχει εισβάλλει ακόμη σθεναρά στην καθημερινότητα των ανθρώπων και των συζητήσεών τους. Το διαδίκτυο και τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης επηρέασαν για πρώτη φορά την τηλεθέαση και τις συζητήσεις αναφορικά με ένα αθλητικό γεγονός το 2008, στους Ολυμπιακούς Αγώνες στο Πεκίνο, σπάζοντας τα κοντέρ της τηλεθέασης, γεγονός που είχε συμβεί στο παρελθόν στους Ολυμπιακούς Αγώνες στη Ρώμη το 1960. Πριν εισχωρήσουμε στον τρόπο με τον οποίο η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να συνεισφέρει στην ανάπτυξη του αθλητισμού, πρέπει να γνωρίζουμε σαφώς τον σημαίνοντα ρόλο που παίζει ο αθλητισμός στην καθημερινότητα των πολιτών. Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει στόχο

να βελτιώσει το επίπεδο διαβίωσης των ανθρώπων που διαβιώνουν στην περιοχή αρμοδιότητάς της και ένα μέσο για να επιτευχθεί αυτό είναι ο αθλητισμός. Πριν γίνει, λοιπόν, η σύζευξη των δύο προαναφερθέντων εννοιών, κρίνεται απαραίτητο να υπογραμμιστεί ο τρόπος ύπαρξης και η μορφή που παίρνει ο αθλητισμός μέσα σε μία κοινωνία (Νικολαΐδου, 2015).

4.2. Η επικοινωνία μέσω του αθλητισμού

Ο αθλητισμός αποτελεί στη σύγχρονη εποχή μία παγκόσμια βιομηχανία τεράστιου βεληνεκού, που ασκεί επιρροή μεγάλης εμβέλειας σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής του σύγχρονου ανθρώπου (πχ ντύσιμο, παιδεία, γλώσσα). Σύμφωνα με μελέτες που έχουν διεξαχθεί, 30 εκατ. νέοι εισέρχονται στον αθλητισμό ετησίως, ενώ πολλοί άνθρωποι μπορεί να μη συμμετέχουν σωματικά, ωστόσο παρακολουθούν αθλητικά γεγονότα μέσα από ένα γήπεδο ως θεατές, αλλά και μέσω της τηλεόρασης ή του internet (Στέλλα, 2017).

Ο αθλητισμός γεννά είδωλα για τους νέους ανθρώπους, τα οποία σύμβολα σε παγκόσμιο επίπεδο και δίνουν στη νέα γενιά σωστά ή και λαθεμένα πρότυπα. Εθνικές ομάδες και αθλητικοί σύλλογοι ανά τον κόσμο αποτελούν κάτι «ιερό» για τους ανθρώπους, όπως ακριβώς συμβαίνει και σε επίπεδο πολιτικό, θρησκευτικό και πολιτισμικό. Αφότου βιομηχανοποιήθηκε και γιγαντώθηκε η έννοια του αθλητισμού, η έννοια συνδέθηκε με όλους τους τομείς της σύγχρονης κοινωνίας, όπως τους τομείς της ιστορίας, της οικονομίας, της πολιτικής, της οικονομίας. Η πολιτική έχει χρησιμοποιήσει πολλάκις τον αθλητισμό στη νεότερη ιστορία, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1936 στο Βερολίνο, στη ναζιστική τότε Γερμανία, τους οποίους εκμεταλλεύθηκε ο Χίτλερ, για να πλάσει και να προωθήσει μέσω των αγώνων μία ιδεατή εικόνα της χώρας του, για να εξυπηρετήσει τους πολιτικούς σκοπούς του (Girginov, 2017). Ένα άλλο αντίστοιχο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της Αργεντινής του 1978, η οποία βρισκόταν υπό το καθεστώς του δικτάτορα Χόρχε Ράφαελ Βιδέλα. Ο Αργεντίνος δικτάτορας προέτρεψε τους πολίτες να στραφούν στα γήπεδα, για να τους αποπροσανατολίσει από τα μείζονα εσωτερικά ζητήματα που μάστιζαν τη χώρα, προσφέροντάς τους τη νίκη στο παγκόσμιο κύπελλο ποδοσφαίρου εκείνης της περιόδου. Στη σύγχρονη εποχή, παράδειγμα αποτελεί η Γερμανίδα καγκελάρια, Άνγκελα Μέρκελ, η οποία συμπεριέλαβε την

παρακολούθηση ποδοσφαιρικών αγώνων της εθνικής Γερμανίας στην προωθητική της καμπάνια για τις εκλογικές αναμετρήσεις στις οποίες θα έπαιρνε μέρος (Mangan, 2012).

4.3. Ο αθλητισμός και ο ρόλος του στην παιδεία

Δεν υπάρχει ένα και μόνο άθλημα που να κυριαρχεί στις προτιμήσεις των πολιτών παγκοσμίως, ωστόσο όποιο άθλημα και να επηρεάζει τις συνειδήσεις των κατοίκων ενός κράτους, η επιρροή του είναι τεράστια. Το 1960, ο θρυλικός προπονητής της Λίβερπουλ, Μπιλ Σάνκλι, είχε δηλώσει σε συνέντευξή του: «Κάποιοι πιστεύουν ότι το ποδόσφαιρο είναι ζήτημα ζωής και θανάτου. Εγώ διαφωνώ. Το ποδόσφαιρο είναι κάτι παραπάνω». Αν αντικατασταθεί το ποδόσφαιρο με το μπέιζμπολ και το μπάσκετ για τις ΗΠΑ, με το χόκεϊ για τον Καναδά και με το ράγκμπι για την Αυστραλία, διαπιστώνεται ο ρόλος που μπορεί να παίξει ένα άθλημα, επηρεάζοντας ακόμη και μία ολόκληρη ήπειρο (Μπαλάσκα, 2013).

Επιπροσθέτως, ο αθλητισμός στις μέρες μας διαμορφώνει παιδεία, καθώς υπάρχει στη συντριπτική πλειοψηφία των σχολικών ιδρυμάτων παγκοσμίως και διαμορφώνεται ανάλογα με την εκάστοτε κουλτούρα του κάθε τόπου, ενώ γίνεται αρωγός στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης των παιδιών, αλλά και στη διαδικασία εκμάθησης της πειθαρχίας και της έννοιας της ομαδικότητας. Υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαίδευσης και αθλητισμού, καθώς και οι δύο έννοιες διαμορφώνουν προσωπικότητες στις μέρες μας, ενώ αλληλεπίδραση υπάρχει και μεταξύ αυτών και άλλων σημαντικών παραγόντων, όπως ο παράγοντας της θρησκείας. Εκπαίδευση και αθλητισμός έχουν αποκτήσει μία εξέχουσα θέση σε όλες τις τοπικές κοινωνίες του κόσμου, προσφέροντας στους νέους τη γνώση για τη σημαντικότητα της ομαδικότητας και της συνεργασίας, της αυτοπεποίθησης και της αυτογνωσίας, της αυτονομίας, ακόμη και της δικαιοσύνης, μία έννοια που γίνεται επιτυχώς αντιληπτή από έναν νέο άνθρωπο μέσα από τους κανόνες που υπάρχουν σε ένα άθλημα. Γι' αυτό, λοιπόν, ο αθλητισμός διαμορφώνει συμπεριφορές και προσωπικότητες μέσω της διαδικασίας της εκπαίδευσης, προσφέροντας πολλά στο σύνολο των πολιτών (Σπανού, 2015).

Αξίζει να σημειωθεί και η συναισθηματική επιρροή του αθλητισμού στους νέους ανθρώπους, καθώς μέσα από την ενασχόλησή τους με τον αθλητισμό βρίσκονται για πρώτη φορά στη ζωή τους αντιμέτωποι με συναισθήματα που δεν έχουν βιώσει ποτέ έως τότε, όπως χαρά, λύπη, νευρικότητα, επιθετικότητα, μαθαίνοντας σιγά σιγά να τα αναγνωρίζουν και να τα

διαχειρίζονται, μέσα σε ένα περιβάλλον προστατευμένο, που αποτελεί όμως μία μικρογραφία των κοινωνιών. Ένα παιδί μέσω της συμμετοχής του σε ένα άθλημα ή ακόμη και ως απλός θεατής μπορεί να αποκομίσει αυτά τα συναισθήματα, τα οποία θα του χρειαστούν σε πολλούς διαφορετικούς τομείς της ζωής του (Καλίτση, 2019).

4.4. Η έννοια της διαπολιτισμικότητας μέσω του αθλητισμού

Με μία προσεκτική εξέταση της έννοιας του αθλητισμού συμπεραίνεται πως αποτελεί ένα μέσο επικοινωνίας, μία γλώσσα, παγκοσμίου βεληνεκούς, καθώς - για κάθε άθλημα - η βαθμολογία, το μέγεθος των κτιριακών εγκαταστάσεων, ο αριθμός παικτών που αποτελούν μία ομάδα αποτελεί την κοινή γλώσσα όλων των θεατών, ανεξάρτητα από τον τόπο καταγωγής τους. Ενδεικτικό παράδειγμα αυτής της παγκόσμιας αθλητικής γλώσσας αποτελεί το παράδειγμα του ποδοσφαίρου, καθώς σε όλες τις γωνίες του πλανήτη από τον Καναδά έως την Αυστραλία και από την Ευρώπη έως την Αμερική, είναι ευρέως διαδεδομένες οι λέξεις γκολ, φάουλ, κόρνερ, πέναλτι και φυσικά, είναι πλήρως κατανοητές από το σύνολο των πληθυσμών των προαναφερθεισών περιοχών (Alexandris and Balaska, 2015). Η παγκόσμια αθλητική γλώσσα διακρίνεται από δύο χαρακτηριστικά: αφενός είναι μία γλώσσα κοινώς αποδεκτή σε όλον τον κόσμο, ανεξάρτητα από πολιτισμούς και κοινωνικές τάξεις και αφετέρου ότι αν και υφίστανται κανόνες, η έκβαση ενός παιχνιδιού είναι πάντοτε ρευστή. Μέσω των προαναφερθέντων χαρακτηριστικών άνθρωποι από κάθε μεριά του πλανήτη, απολύτως διαφορετικοί μεταξύ τους σε οικονομικό, πολιτιστικό, κοινωνικό επίπεδο, που ενδιαφέρονται και καταπιάνονται με τον αθλητισμό, καταφέρουν να επικοινωνήσουν και κατά κάποιον τρόπο να ενωθούν, βάζοντας στην άκρη τις όποιες διαφορές και κοινωνικές διακρίσεις (Doulkeri, Maniou and Tsiolcha, 2014).

5. Η ΕΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η τοπική αυτοδιοίκηση και ο αθλητισμός ενώθηκαν για πρώτη φορά το 1975 με το κίνημα «Αθλητισμός για όλους» (ΑγΟ), το οποίο αναγνωρίστηκε ως κοινωνική υπηρεσία από το συμβούλιο της Ευρώπης. Το εν λόγω κίνημα σκιαγραφείται ως ένα κίνημα που εξελίσσεται συνεχώς σε παγκόσμιο επίπεδο και περιλαμβάνει ατομικές αλλά και ομαδικές αθλητικές δράσεις, συντονίζοντας – παράλληλα – φορείς κοινωνικής δράσης εθνικού διακρατικού και εθελοντικού χαρακτήρα. Ωστόσο, ο ξεκάθαρος και καθολικός ορισμός του γεννήθηκε το 1984 στη διάσκεψη του Μπρίζ(Τύμη, 2018). Σύμφωνα με αυτόν, ο αθλητισμός αποτελεί μία φυσική δραστηριότητα που χαρακτηρίζεται από ελευθερία και αυθορμητισμό, λαμβάνει χώρα κατά τον ελεύθερο χρόνο της καθημερινότητας του ανθρώπου και του προσφέρει ψυχαγωγία, χαλάρωση και αναζωογόνηση, ενώ αναφορικά με τον όρο «όλους» σημειώνει πως αφορά τους ανθρώπους κάθε ηλικίας και φύλου. Στα συμπεράσματα της διάσκεψης περιλαμβάνεται και η διαπίστωση πως ο «Αθλητισμός για όλους» πρέπει να αφορά όσο το δυνατόν περισσότερη μάζα πληθυσμού και να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες κάθε ανθρώπου ξεχωριστά μέσω μίας φυσικής δραστηριότητας, ή μέσω κάποιου αθλήματος συστηματικά και σύμφωνα με τις σωστές συνθήκες (Λαμπροπούλου, 2018).

Ωστόσο, στις μέρες μας κάθε κράτος της Ευρώπης έχει υιοθετήσει με διαφορετικό τρόπο την εν λόγω πολιτική, παρ' όλες τις συστάσεις που κάνει κατά καιρούς το Συμβούλιο της Ευρώπης, προσδιορίζοντας για παράδειγμα την έννοια σε γλωσσικό επίπεδο ως «Sport for All» και δίνοντας τα στοιχεία που ήθελαν δίχως να εμμένουν στην ορθόδοξη μορφή του κινήματος. Τρεις παράμετροι όρισαν τις δραστηριότητες του κινήματος: οι βιολογικές/ιατρικές, οι κοινωνικές και οι ανθρωπιστικές. Η παράμετρος της βιολογίας και της ιατρικής γεννήθηκε από τη διαπίστωση πως στις σύγχρονες κοινωνίες βιομηχανοποίησης οι άνθρωποι δεν αθλούνταν με αποτέλεσμα να ασθενούν σωματικά (Mangan, 2013). Μία μάλλον κυνική άποψη ορίζει πως οι κρατικές δαπάνες για την υγεία των πολιτών δύνανται να μειωθούν σημαντικά, αν οι άνθρωποι έβαζαν τη γυμναστική στη ζωή τους. Επομένως, τόσο τα ατομικά όσο και τα κρατικά οφέλη από τον αθλητισμό μπορούν να οδηγήσουν στην προώθηση της άθλησης μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η κοινωνική παράμετρος άπτεται του ζητήματος πως η άθληση αποτελούσε

παλαιότερα δικαίωμα μίας πολύ περιορισμένης πληθυσμιακής ομάδας παγκοσμίως και γεννήθηκε για να σπάσει αυτά τα κοινωνικά δεσμά και να μπορεί να αθληθούν όλοι ανεξαιρέτως οι πολίτες, δημιουργώντας – παράλληλα – και τις κατάλληλες συνθήκες άθλησης για κοινωνικές ομάδες που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη ευαισθησία όπως είναι τα ΑμεΑ, τα παιδιά, οι γυναίκες, οι μετανάστες κ.α. (Λαμπροπούλου, 2018).

Η ανθρωπιστική παράμετρος άπτεται της εσωτερικής ανάγκης ενός ανθρώπου να απελευθερωθεί από το άγχος, την ψυχολογική πίεση και να αποτινάξει από πάνω του τις δύσκολες συνθήκες διαβίωσης που προτάσσει η σύγχρονη βιομηχανική κοινωνία. Μέσα από τον αθλητισμό, ο άνθρωπος πλησιάζει ξανά τον γεννήτορά του, τη μητέρα Φύση, ανοίγει και πάλι διαύλους επικοινωνίας με το περιβάλλον γύρω του και αφήνει πίσω του το γκρι της βιομηχανοποίησης που τον κρατά μουνδιασμένο και εξαντλημένο σε μία πολυτάραχη καθημερινότητα (Κόκκαλη, 2015).

5.1. Οι πρωτοβουλίες των κρατών μελών της Ε.Ε. για ανάπτυξη

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στα κράτη μέλη της ΕΕ έχει αναλάβει νέες πρωτοβουλίες για την υλοποίηση των εκπονούμενων έργων στα πλαίσια Προκειμένου να υλοποιηθούν έργα της Τέταρτης Προγραμματικής Περιόδου σύμφωνα με τη στρατηγική της Λισαβόνας και στη βάση της περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ, οι τοπικές αυτοδιοικήσεις των ευρωπαϊκών κρατών-μελών ανέλαβαν κάποιες πρωτοβουλίες με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη, τον σεβασμό της φύσης, τη μείωση της ανεργίας και την προώθηση της Ευρώπης ως ένα τόπο ανταγωνιστικό παγκοσμίως (Μπαλάσκα, 2013). Μονόδρομος για να πραγματοποιηθούν τα προαναφερθέντα αποτελεί η σύζευξη δραστηριοτήτων μεταξύ ΕΕ και δομών τοπικού και περιφερειακού χαρακτήρα, παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις στις μορφές των τοπικών δομών που μπορεί να παρουσιάζονται από το ένα κράτος στο άλλο, καθώς ο στόχος παραμένει ίδιος και δεν επηρεάζεται αλλά προσαρμόζεται στη μοναδικότητα κάθε περιοχής. Χαρακτηριστικά εργαλεία των τοπικών αυτοδιοικήσεων για την επίτευξη της βελτίωσης της ποιότητας διαβίωσης, της προσφοράς καινούριων υπηρεσιών, της προστασίας του περιβάλλοντος, της ευημερίας στην παιδεία και την εκπαίδευση, της τεχνολογίας, της δημιουργίας κατάλληλων υποδομών και της οικοδόμησης κοινωνικού δικτύου, είναι οι Συμπράξεις Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής

Τράπεζας Επενδύσεων, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων και τα εργαλεία χρηματοδότησης JESSICA και JEREMIE (Girginov, 2017). Ωστόσο, για να επιτευχθούν οι ως άνω στόχοι οι τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να εκπονήσει ένα ορθό οικονομικό προγραμματισμό και να προωθήσει τις επενδύσεις, όντας άλλωστε ο πλέον μεγάλος επενδυτής δημοσίου χαρακτήρα στα πλαίσια της ΕΕ, με δημόσιες επενδύσεις που φτάνουν στο 62%. Ένα από τα θεμελιώδη χρηματοδοτικά εργαλεία είναι το JEREMIE ή διαφορετικά οι Κοινοί Ευρωπαϊκοί Πόροι για τις Μικρομεσαίες και τις Μεσαίες Επιχειρήσεις, το οποίο χρησιμοποιεί τα στοιχεία της ανακύκλωσης κεφαλαίων, γιατί δίνει δάνεια υπό ευνοϊκούς όρους, ενώ με τα χρήματα της εξόφλησης χρηματοδοτεί καινούρια έργα, αλλά και τα επιχειρησιακά προγράμματα ως πηγή εσόδων, με επιπρόσθετη εισροή χρημάτων και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ενώ μπορεί να συζεύξει δανειακές συμβάσεις με πόρους ιδιωτικού χαρακτήρα, διαθέτοντας – παράλληλα – έναν κεντρικό φορέα διαχείρισης χρημάτων (Στέλλα, 2017).

Το JEREMIE είναι αποτέλεσμα σύμβασης χρηματοδότησης, η οποία άπτεται μικροπιστώσεων μέσω τραπεζικών ιδρυμάτων, συμμετοχής στα επιχειρησιακά κεφάλαια, της παροχής εγγυήσεων κ.α. και αποτελεί έναν μείζονος σημασίας θεσμό, καθώς επιτυγχάνει την επένδυση ιδιωτικών κεφαλαίων, αλλά και την απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων είναι το εργαλείο μέσω του οποίου περιφέρειες και ΟΤΑ κάνουν χρήση κάποιων χρημάτων από τα διαρθρωτικά ταμεία, με σκοπό την απόκτηση χρηματοπιστωτικών προϊόντων, τα οποία είναι ανακυκλώσιμα και επαναχρησιμοποιήσιμα, αφού αποπληρωθούν και άπτονται συμμετοχών, επιχειρηματικών κεφαλαίων, εγγυήσεων, δανείων και τεχνικής βοήθειας, ενώ προωθούν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στον προϋπολογισμό (Χατζηπαύλου, 2015). Διαμέσων αυτού επιτυγχάνεται η συνεργασία περιφερειών-ΟΤΑ και Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων στο σύνολο των επενδυτικών τομέων, το οποίο περιλαμβάνει ένα εκτεταμένο δίκτυο φορέων διεθνούς, εθνικού και τοπικού χαρακτήρα που ειδικεύονται στο να χρηματοδοτούν ΜΜΕ, που σχετίζονται σε επίπεδο συνεργασίας με το Ταμείο. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων βρίσκεται σε καθεστώς συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και κάνει χρήση τόσο δημοσίων όσο και ιδιωτικών χρηματοδοτικών πηγών (Meadors, 2014).

Αναφορικά με το πρόγραμμα JESSICA, αξίζει να σημειωθεί πως άπτεται επενδύσεων υποδομής και ανάπτυξης στα πλαίσια μίας πόλης, με σκοπό να στηρίζει επενδυτικά προγράμματα και έργα

ανάπτυξης πόλεων μέσα από ολοκληρωμένες δράσεις οι οποίες προκύπτουν από τη συνεργασία με τις τοπικές διοικήσεις, αναπτύσσοντας τα αστικά κέντρα και δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας. Προκειμένου να επιτευχθούν ενισχύσεις πραγματοποιείται σύνταξη ενός Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Ανάπτυξης και λειτουργία έργων τύπου ενεργειακών δικτύων και κυκλοφοριακών ρυθμίσεων. Τους δικαιούχους αποτελούν οργανισμοί, φορείς και επιχειρήσεις δημόσιου ή ιδιωτικού χαρακτήρα, ενώ η βασική τοπική αναπτυξιακή χρηματοδότηση και η ευρωπαϊκή αστική ανάπτυξη προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα. Επενδύσεων, ο επίσημος χρηματοπιστωτικός φορέας της Ένωσης, που συστάθηκε το 1958 με τη συνθήκη της ΕΟΚ, που έχει στόχο την υλοποίηση στόχων στα πλαίσια της ΕΕ, μέσω χρηματοδότησης επενδύσεων που προβάλλουν την ισορροπία ανάπτυξης, την κοινωνική και οικονομική ευημερία και τη γνωστική καινοτομία (Καλίτση, 2019). Η ΕΤΕΠ αποτελείται και από τα 27 κράτη μέλη της Ένωσης με έδρα το Λουξεμβούργο και χαρακτηρίζεται από αυστηρή τραπεζική διαχείριση, από τη μη κερδοσκοπική λειτουργία της, από την άντληση κεφαλαίων από δανειοδοτήσεις διεθνών κεφαλαιαγορών και μετόχων, από τη χορήγηση δανείων για να χρηματοδοτήσει έργα και σκοπούς. Απώτερος σκοπός της αποτελεί η προώθηση συνοχής σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο και η συμβολή της στο να εκσυγχρονιστεί να γίνει πιο ανταγωνιστική η ευρωπαϊκή βιομηχανία, με εξειδίκευση σε μεγάλο βεληνεκούς έργα που άπτονται των τομέων των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών. Επιπροσθέτως, πραγματοποιεί τον έλεγχο των χρηματοδοτούμενων έργων για να διαπιστώσει αν είναι εφικτά και βιώσιμα, από τις πτυχές της οικονομίας, της χρηματοοικονομίας και του περιβάλλοντος, με κύρια στρατηγική πολιτική που προσανατολίζεται στο να βρει τους απαραίτητους πόρους μέσα από δανειακές συμβάσεις που προέρχονται από διεθνείς αγορές κεφαλαίων για να χρηματοδοτήσει βιώσιμα επενδυτικά σχέδια που προωθούν τους σκοπούς της Ένωσης (Τύμη, 2018). Μεταξύ άλλων, η ΕΤΕ δίνει δανειοδοτήσεις που ξεπερνούν τα 25 εκατομμύρια ευρώ σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, καλύπτοντας το κεφάλαιο σε ποσοστό 50% με δάνειο και με χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής που φτάνει από 5 έως 12 χρόνια για επενδύσεις βιομηχανιών και τα 15 με 20 χρόνια για έργα υποδομής. Επίσης, δανειοδοτεί οργανισμό που άπτονται της διαχείρισης συνολικών δανείων, επιχειρήσεις μικρομεσαίου βεληνεκούς, τοπικούς φορείς για να επενδύσουν στη βιομηχανία, στις υποδομές στέγασης, στην εκπαίδευση, και στην υγεία. Επομένως, συμπεραίνεται πως η Τράπεζα δανειοδοτεί με δύο τρόπους: είτε ατομικά για επενδυτικά προγράμματα άνω των 25 εκατ. ευρώ είτε συνολικά για χρηματοδότηση – μέσω άλλων

χρηματοπιστωτικών φορέων – παραγωγικών επενδύσεων ΟΤΑ και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Με τον τελευταίο τρόπο δανειοδοτεί επιχειρήσεις με έως και 250 εργαζόμενους και το ποσό ανέρχεται από 40.000 έως και 25 εκατ. ευρώ, καλύπτοντας το 50% των εξόδων του εκάστοτε δανείου(Κόκκαλη, 2015).

Η συνεργασία μεταξύ ΕΤΕ , ΟΤΑ και επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερη. Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις δημοτικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ η ΕΤΕ δίνει δανειοδοτήσεις midcap, μέσα από έναν τρίτο φορέα και με τη δυνατότητα να καλύψει το 50% των εξόδων του σχεδίου και να χορηγήσει 25 έως 50 εκατ. ευρώ για επενδυτικά σχέδια, μέσω απλοποιημένων διαδικασιών, τηρώντας ωστόσο τις θεμελιώδεις προτεραιότητες χρηματοδοτικού χαρακτήρα (Lloyd et al., 2015). Η κύρια χρηματοδότηση προέρχεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων σκοπός του οποίου είναι να στηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ακόμη και από το αρχικό στάδιο της ανάπτυξης και σε κλάδους της βιομηχανίας, να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη, με μετόχους της τους ΕΤΕ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δημόσιους και ιδιωτικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Η χρηματοδότηση γίνεται μέσα από τη συμμετοχή σε επιχειρηματικά κεφάλαια στους τομείς της τεχνολογίας και των καινούριων επιχειρηματικών σχημάτων. Επιπροσθέτως, υποστηρίζει έμμεσα τα ΜΜΕ δίνοντας δανειοδοτήσεις, εγγυήσεις και χρηματοδοτικές μισθώσεις, ενώ κατόπιν αμοιβής, προσφέρει βοήθεια τεχνολογικής φύσεως σε τοπικούς, περιφερειακούς οργανισμούς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή(Alexandris and Balaska, 2015).

Ακόμη, το πλήθος πόρων εκ των διαρθρωτικών ταμείων και των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης που χορηγούνται στις ευρωπαϊκές Περιφέρειες αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, τα πιο σημαντικά εκ των οποίων είναι το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Γεωργικής Αγροτικής Ανάπτυξης (Σπανού, 2015).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συντάσσει τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, μετά από συζητήσεις με τα κράτη μέλη της Ένωσης και πραγματοποιείται η υποβολή των Σχεδίων Ανάπτυξης, τα οποία χρησιμοποιούν το 90% από τους πόρους των ταμείων. Η εκάστοτε χώρα παραδίδει τα Λειτουργικά Προγράμματα για το σύνολο των αξόνων προτεραιότητας των ΚΠΣ και έπειτα από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - μέσω φορέων εθνικού και περιφερειακού χαρακτήρα – η κάθε χώρα παίρνει τη σκυτάλη για τη διαδικασία της υλοποίησης. Συνεπώς, διαφαίνεται η

σημασία της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής για την περιφερειακή και αναπτυξιακή πολιτική. Άλλες φορές, η τοπική αυτοδιοίκηση επιδίδονται στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, υπό την αιγίδα του κράτους ή και όχι (Νικολαΐδου et al., 2014).

Παρατηρείται γενικότερα πως δίνονται όλο και πιο πολλές ευθύνες στις περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις, ώστε να επιτυγχάνεται το σύνολο των στόχων. Ένα από τα καίρια ζητήματα που απασχολούν ευρέως είναι η αποφυγή δημιουργίας φορολογικού και αναπτυξιακού αθέμιτου ανταγωνισμού ανάμεσα σε περιφέρειες και χώρες. Εφόσον ενισχυθούν οι περιφέρειες θα σημειωθεί αύξηση των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, αλλά και αύξηση αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο, σε ένα περιβάλλον που μαστιζείται από την οικονομική κρίση. Σε συνάρτηση με τις ευθύνες των τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων διαφαίνεται η σχετική πολιτική στους τομείς των επενδύσεων και της ανάπτυξης (Girginov, 2017).

5.2. Επεξήγηση του κινήματος Αθλητισμός Για Όλους (ΑΓΟ)

5.2.1. Η δημιουργία του κινήματος και το υπόβαθρό του

Οι άνθρωποι των σύγχρονων κοινωνιών παρατηρήθηκε πως έτρωγαν παραπάνω από το επιτρεπόμενο φυσιολογικό όριο για την υγεία τους, με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι κρατικές δαπάνες υγείας. Αυτό αποτέλεσε την αφορμή γέννησης του κινήματος «Αθληση για όλους». Επιπροσθέτως, παρατηρήθηκε αύξηση του ενδιαφέροντος των ανθρώπων για τη διαδικασία της άθλησης κυρίως μέσω των Ολυμπιακών Αγώνων και των παγκοσμίων κυπέλλου ποδοσφαίρου και πλέον, ο αθλητισμός άρχισε να άπτεται των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Λαμπροπούλου, 2018). Σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή έπαιξε και η τηλεόραση η οποία προώθησε τον αθλητισμό με αποτέλεσμα οι άνθρωποι να αρχίσουν να ασχολούνται περισσότερο με αυτόν. Αξίζει να σημειωθεί και ο ρόλος που έπαιξε ο Β' Π. Π. ο οποίος είχε αφήσει πίσω του κοινωνικά και οικονομικά συντρίμια, τα οποία ώθησαν τις χώρες να προωθήσουν την κοινωνική ανάπτυξη, η οποία περιοριζόταν στους τομείς της στέγασης, της παιδείας και της υγείας. Ευτυχώς, όμως, παρατηρήθηκε μεγάλη ανάπτυξη του οικονομικού τομέα στις δεκαετίες που ακολούθησαν, με συνέπεια τη δημιουργία κατάλληλων βάσεων για να εισαχθεί και ο

πολιτισμός με τον αθλητισμό στις υπηρεσίες πρόνοιας, διευρύνοντας έτσι την ανέλιξη και ανάπτυξη του κινήματος «Αθλητισμός για Όλους» (Mangan, 2012).

5.2.2. Ο στρατηγικός σχεδιασμός

Η επιτροπή σχεδιασμού του κινήματος συνεδρίασε στο Παρίσι το 1968 και οι συμμετέχοντες κατέληξαν στο συμπέρασμα πως η διαδικασία του αθλητισμού θα πρέπει να είναι συστηματική και να προσφέρει οφέλη στην κοινωνία που άπτονται των πτυχών της υγείας, της κοινωνικής συνοχής και της μείωσης της ανεργίας. Έτσι το κίνημα ΑγΟ περιελήφθηκε στις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης και αφορούσε ουσιαστικά κοινωνικά θέματα και όχι μόνο αθλητικού τύπου. Το Συμβούλιο της Ευρώπης υιοθέτησε το κίνημα ως κομμάτι του "Κράτους Πρόνοιας", με το κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση να είναι οι βασικοί παίκτες οι οποία θα επιφορτίζονται με τη σύνθεση των κατάλληλων συνθηκών που θα κάνουν την τοπική άθληση μία βιώσιμη δραστηριότητα, λαμβάνοντας υπόψη την πολιτιστική διαφοροποίηση του κάθε τόπου (Καλίτση, 2019).

5.2.3. Η έναρξη του κινήματος ΑΓΟ

Το ξεκίνημα του κινήματος «ΑγΟ» έλαβε χώρα στις 17 Ιανουαρίου 1968 στο Μπριτζ του Βελγίου και αποτέλεσε το ξεκίνημα της άνθισης της άθλησης μέσα από δραστηριότητες τοπικού χαρακτήρα, ενώνοντας παράλληλα τους δύο όρους αυτόν του αθλητισμού αλλά και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στο Μπριζ τα πέντε μέλη συνεδρίασαν επί του οργανωτικού σχεδιασμού για τρεις ολόκληρες ημέρες, συνοψίζοντας την ουσία της συνάντησης στο ότι καθόρισε τον ασαφή έως τότε ορισμό του κινήματος, προσδιόρισε τις απαιτούμενες ενέργειες για τη δημιουργία ενός μακροπρόθεσμου πλαισίου για το κίνημα και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να γίνει επιλογή των προγραμμάτων που θα αποτελούσαν τη αρχή λειτουργίας του κινήματος (Νικολαΐδου et al., 2014). Στη σύνοδο ερευνήθηκαν ποικίλες εκθέσεις από μελετητές διαφόρων κρατών αναφορικά με καινούρια είδη αθλητισμού, που είναι εφικτά για το σύνολο του πληθυσμού, καθιστώντας τη ιδιαίτερα σημαντική για την άνθιση του κινήματος. Το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Ισπανία, η Γερμανία και η Ολλανδία ήταν τα πρώτα κράτη που προχώρησαν στην κατάθεση εκθέσεων. Η σύνοδος του Μπριτζ μεταφράστηκε σε διάφορες γλώσσες και δόθηκε σε αθλητικούς εθνικούς οργανισμούς του όλων των κρατών, συμβάλλοντας

στη γέννηση μίας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής, η οποία ήταν η αιτία της δημιουργίας του Καταστατικού Χάρτη της Ευρωπαϊκής ΑγΟ, επτά χρόνια αργότερα, όταν βεβαίως σε εκείνο το χρονικό πλαίσιο ο «Αθλητισμός για Όλους» δεν αποτελούσε κάτι νέο, καθώς περιλαμβάνονταν στα πρακτικά του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1966. Ο Γιούργκεν Πλαν, γεννήτορας του κινήματος «Άθληση για Όλους», υπογράμμισε πως παρόμοιοι τύποι κινήματων βρίσκονταν στη Σκανδιναβία από τις αρχές της δεκαετίας (Mangan, 2012). Τότε στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης πέρασαν ζητήματα που άπτονταν των τομέων της παιδείας και του πολιτισμού, ενώ το 1962 η φυσική αγωγή και η άθληση πέρασε στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Πολιτιστικής Συνεργασίας. Σε δημοσκοπήσεις που έλαβαν χώρα, κατέστη σαφές πως οι κάτοικοι της Ευρώπης ασχολούνταν με κάποια αθλητική δραστηριότητα, γι' αυτό έγινε αίτημα προς το Συμβούλιο να εξετάσει πιο σοβαρά τον αθλητισμό και τον αντίκτυπό του στις κοινωνίες, καθώς και να γίνει κατάθεση προτάσεων. Νέες μελέτες που αποτύπωναν καινούριες ιδέες εισχώρησαν σε θέμα σημαντικά, όπως το ζήτημα του υπερπληθυσμού και η αναγκαιότητα οργανωμένων αθλητικών δραστηριοτήτων που θα ωφελήσουν την υγεία των κατοίκων. Έτσι έγινε πρόταση δημιουργίας ενός φορέα με ρόλο τον συντονισμό του κινήματος στο Συμβούλιο της Ευρώπης, ξεκινώντας και μία προσπάθεια να προωθηθεί το κίνημα στις χώρες του Συμβουλίου (Meadors, 2014). Τα κράτη που έκαναν τις πρώτες έρευνες υιοθέτησαν ιδανικά τις αρχές του κινήματος, αλλά και η Σοβιετική Ένωση, η Πολωνία και η Τσεχοσλοβακία είχαν στρώσει τον δρόμο δημιουργώντας εθνικές αθλητικές πολιτικές. Ήταν πλέον πασιφανές πως η άθληση είχε μπει στις ζωές των ανθρώπων, μέσω της ισχύος που ασκούσε η τοπική αυτοδιοίκηση, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις Ηνωμένες Πολιτείες οι οποίες προχώρησαν στην εισαγωγή αθλητικής εκστρατείας προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν οι πολίτες στο σύνολο των πολιτειών υπό τον τίτλο «National Fitness», αλλά και την Αυστραλία που είχε εκπονήσει ήδη το «National Fitness Council» (Doulkeri, Maniou and Tsiolcha, 2014).

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1970, στην πόλη του Στρασβούργου, θεμελιώθηκε πλήρως το κίνημα, καθώς επισημάνθηκαν ζητήματα τα οποία ακόμη και στις μέρες μας είναι η βάση του αθλητισμού στα πλαίσια της ΕΕ, ενώ προωθήθηκε η σημασία της σταδιακής ανάπτυξής του και της γέννησης μίας κεντρικής δομής που θα είναι ο φορέας διαχείρισης πληροφοριών, συμπερασμάτων και εμπειριών που άπτονται του τομέα της άθλησης. Πλέον, η άθληση μελετάται από τη σκοπιά του αντίκτυπου που προκαλεί στην κοινωνία και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής των πολιτών, αλλά και ένα γεγονός πολιτικού

χαρακτήρα, καθώς η οργάνωσή του πηγάζει από την τοπική αυτοδιοίκηση (Alexandris and Balaska, 2015).

5.3. Ο αθλητισμός και η συμβολή του στην ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης

Στο πλαίσιο μίας τοπικής κοινωνίας απαιτείται να υπάρχουν κανόνες και αξίες που άπτονται των εννοιών της συνεργασίας, της επικοινωνίας, της αλληλοεξυπηρέτησης και της ηθικής δέσμευση και οι οποίες είναι κοινές και μόνιμες για το σύνολο του πληθυσμού. Ο πολίτης μέσα από τον τόπο στον οποίο διαμένει θέλει να δημιουργήσει σταθερές ανθρώπινες σχέσεις και κοινωνικούς δεσμούς, καθιστώντας σαφές πως γενικότερα, μία ενωμένη κοινωνία παίζει μείζονα ρόλο στην ανάπτυξη της πόλης και των πολιτών της. Οι προαναφερθείσες έννοιες πραγματώνονται μέσω δραστηριοτήτων από φορείς αυτοδιοίκησης τοπικού χαρακτήρα, οι οποίοι εφόσον λειτουργούν ορθά δύνανται να διαμορφώσουν το ποιόν μίας τοπικής κοινωνίας, γεγονός που προσδιορίζει και μία κοινωνία που θεωρείται ισχυρή (Σπανού, 2015). Η τεχνολογία έχει αλλάξει τις μορφές επικοινωνίας των ανθρώπων, αποξενώνοντάς τους, με αποτέλεσμα όσο περνούν τα χρόνια οι άνθρωποι να αναζητούν αναπόφευκτα τη διασύνδεσή τους με άλλους ανθρώπους με τρόπο αμεσότερο και πιο ειλικρινή. Τον ρόλο αυτό κατάφερε να παίζει η σύζευξη του αθλητισμού με την τοπική κοινωνία, με τον αθλητισμό να αποτελεί έναν δίαυλο επικοινωνίας ανάμεσα στους ανθρώπους, αλλά και να προσδιορίζει και να δημιουργεί μία δυνατή τοπική ταυτότητα. Για τον σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η διεξαγωγή αθλητικών δραστηριοτήτων σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να επιτευχθεί η πολυπόθητη κοινωνική συνοχή, καθώς η άθληση επιτελεί σπουδαίο έργο αναφορικά με την ανάπτυξη των προαναφερθέντων δεσμών και επίσης, είναι ένα εργαλείο στο χέρι των ΟΤΑ με σκοπό την τοπική ανάπτυξη. Για να επιτευχθεί η κοινωνική ολοκλήρωση θα πρέπει να λάβει μέρος στη διαδικασία το σύνολο της κοινωνίας, προκειμένου να αποκτηθεί ισχύς και πιθανότητα ευημερίας οικονομικού και όχι μόνο επιπέδου την τρέχουσα χρονική περίοδο, αλλά και μελλοντικά (Χατζηπαύλου, 2015).

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η άθληση περιγράφεται ως ένα εκτεταμένο φαινόμενο κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα που προωθεί τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, αναφορικά με τις έννοιες της αλληλεγγύης και της ευημερίας της ομαδικότητας και της προσωπικής ανάπτυξης. Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή και οι Ευρωπαϊκές Ολυμπιακές Επιτροπές προωθούν το ολυμπιακό ιδεώδες που διανθίζεται από τις έννοιες της ειρήνης, της εκπαίδευσης, αλλά και της κατανόησης μεταξύ των λαών και οι κάτοικοι της ΕΕ ελκύνονται από τη διαδικασία της άθλησης και μάλιστα, η πλειοψηφία αυτών σε τακτική βάση, με πιο ενεργή συμμετοχή, μάλιστα και στο πολιτικό γίγνεσθαι του τόπου. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναγνωρίζει τον μείζονα ρόλο που παίζει η άθληση στις κοινωνίες της ΕΕ, σε ένα χρονικό πλαίσιο όπου θέλει να προσεγγίζει μεγαλύτερη μάζα πολιτών και να πετύχει τη ρύθμιση θεμάτων τους (Στέλλα, 2017).

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η άθληση στις σύγχρονες κοινωνίες της ΕΕ συνοψίζονται στους όρους της εμπορικής πίεσης, της εκμετάλλευσης μικρών ηλικιακά παικτών, το ντόπινγκ, τον ρατσισμό, τη βία και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είχε ως στόχο ο αθλητισμός στην ΕΕ να αποκτήσει μία κατεύθυνση στρατηγικού χαρακτήρα, προς την πορεία χάραξης κοινωνικής πολιτικής και ευαισθητοποίησης των πολιτών, αποβλέποντας στο να αποσαφηνισθούν μείζονα ζητήματα, όπως η υιοθέτηση του κοινοτικού δικαίου στην άθληση και επιδιώκοντας να υλοποιηθούν περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της ΕΕ. Η Λευκή Βίβλος για τον Αθλητισμό από την Επιτροπή, δεν ξεκίνησε από το μηδέν, καθώς η άθληση είναι κοινοτικό κεκτημένο, οι πολιτικές της ΕΕ σε πλήθος τομέων επηρεάζουν σημαντικά τον αθλητισμό (Λαμπροπούλου, 2018). Ο σημαντικός ρόλος του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία και η ιδιαίτερη φύση του αναγνωρίστηκαν στη δήλωση που εξέδωσε, τον Δεκέμβριο του 2000, «Η δήλωση της Νίκαιας» από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβρη του 2000 αναγνώρισε επισήμως τη σημαντικότητα του αθλητισμού για τις κοινωνίες της ΕΕ και κατέστησε αναγκαία την υιοθέτηση κοινών πολιτικών. Την ευθύνη διαχείρισης υποθέσεων που άπτονται του αθλητισμού έχουν οι αθλητικές οργανώσεις, η εκάστοτε χώρα, αλλά και οι αθλητικές ομοσπονδίες. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αθλητικές οργανώσεις στοχεύουν στην οργάνωση και προώθηση των αθλημάτων τους στη βάση εθνικών και κοινοτικών νομοθεσιών (Κόκκαλη, 2015). Παράλληλα, αναγνωρίστηκε πως «η δραστηριότητα της κοινότητας, δυνάμει των διαφόρων διατάξεων της Συνθήκης, πρέπει να

υπολογίζει, ακόμη κι αν δεν έχει άμεσες αρμοδιότητες στον τομέα αυτόν, την κοινωνική, εκπαιδευτική και πολιτιστική αποστολή του αθλητισμού, στις οποίες στηρίζεται η ιδιαιτερότητά του, έτσι ώστε να τηρούνται και να προωθούνται η δεοντολογία και οι διάφορες μορφές αλληλεγγύης που είναι απαραίτητες για να διαφυλάσσεται ο κοινωνικός του ρόλος». Σε μία ευρωπαϊκή αθλητική πολιτική οφείλει να περιλαμβάνεται ένα εύρος σημαινουσών κοινωνικών λειτουργιών που πραγματώνονται μέσα από την άθληση και στο εν λόγω πλαίσιο οφείλει να κινηθεί και η χώρα μας, η οποία, μέσα από τις αναταραχές που επέφερε η οικονομική κρίση, πρέπει να επιτύχει τη διαφύλαξη των αθλητικών παραδόσεων πάση θυσία και να βάλει τα θεμέλια για μία καινούργια πολιτική στον αθλητικό τομέα. Ο αθλητισμός αποτελεί αδιαμφισβήτητα έναν μοναδικό τρόπο διαβίωσης, πράγμα που αποδεικνύεται μέσα από την επιτυχία που σημειώνουν Έλληνες αθλητές, αθλήτριες και παραολυμπιονίκες, έχοντας διακριθεί σε παγκόσμιο επίπεδο προβάλλοντας με τον πλέον ιδανικό τρόπο τη χώρα μας στο εξωτερικό(Καλίτση, 2019).

Ωστόσο, η απουσία στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης και μίας θεσμοθετημένης και πλήρως ορισμένης αθλητικής πολιτικής με θεμέλιο τη γνώση και την καινοτομία, οδηγούν σε προβλήματα οργάνωσης στις αθλητικές οργανώσεις και τους συλλόγους, αλλά και στις διοικήσεις, προβλήματα γραφειοκρατίας και πολιτικών σκοπιμοτήτων εξαιτίας των απαράδεκτων χειρισμών των αθλητικών επενδύσεων. Για να βελτιωθεί η κατάσταση απαιτείται η υιοθέτηση μίας πολιτικής που θα διέπεται από σοβαρότητα και υπευθυνότητα, με παράλληλη αξιοποίηση των μελών σωματείων και αθλητικών φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ακόμη, θα πρέπει να διορθωθούν τα μειονεκτήματα του αθλητισμού στην κοινωνία και να προταθούν ιδέες που θα προωθούν το αθλητικό ιδεώδες. Στην Ελλάδα, ο αθλητισμός μέσα από τους ΟΤΑ πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να χαράξει μία νέα πολιτική που θα προωθεί τη σωστή λειτουργία του και να πατάξει τα απαράδεκτα φαινόμενα βίας και διαφθοράς που έχουν τις ρίζες τους στην απουσία παιδείας, αλλά και σκοτεινών συμφερόντων (Τύμη, 2018).

Η ύπαρξη των καταλλήλων συνθηκών στον οικονομικό και οργανωτικό τομέα είναι απαραίτητη, ώστε Προκειμένου ο αθλητισμός στη χώρα μας να είναι επιτυχημένος ως προς τις δομικές λειτουργίες του, να προοδεύσει και να προσφέρει κοινωνικά, θα πρέπει να υπάρχουν οι σωστές προϋποθέσεις στους τομείς της οργάνωσης και της οικονομίας. Τον σημαντικότερο ρόλο στο να αναγεννηθεί αθλητικά ένα κράτος κατέχει η ίδια η πολιτεία μέσα από το Υπουργείο Πολιτισμού,

βελτιώνοντας τις υποδομές, δημιουργώντας ένα μοντέλο διοίκησης άθλησης αποδοτικό και αποτελεσματικό, που στερείται στοιχείων γραφειοκρατίας και μικροπολιτικών συμφερόντων και βασίζεται στο κράτος, αλλά και σε ιδιώτες, οδηγώντας στο να αξιοποιηθούν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές της άθλησης, αλλά και στο να είναι αποτελεσματικές οι υλοποιούμενες δράσεις. Το κράτος οφείλει να ενεργοποιηθεί δημιουργώντας δράσεις στο εσωτερικό του υπό την αιγίδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να συνάψει συμφωνίες με κράτη της ΕΕ, αλλά και οι αθλητικοί φορείς θα πρέπει να στήσουν ένα γερό οικοδόμημα στο πλαίσιο του αθλητικού γίγνεσθαι για να μπορεί να εκπληρωθεί το τρίπτυχο του αθλητισμού – η ανάπτυξη στους τομείς της κοινωνίας, του πολιτισμού και της εκπαίδευσης (Mangan, 2012). Ένα σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού που θα διέπεται από καινοτομία θα αποτελέσει την εξέλιξη του αθλητισμού στη χώρα μας τα επόμενα χρόνια, το οποίο θα έχει τις βάσεις του στις έννοιες της λειτουργίας, της μάθησης, της μόρφωσης, της οικονομίας και των διεθνών σχέσεων, με ισόποση βαρύτητα σε καθεμία από αυτές, διαφορετικά δε θα μπορέσει να επιτευχθεί η εξυγίανση του αθλητικού γίγνεσθαι στην Ελλάδα, για την οποία είναι απαραίτητη η σύζευξη όλων των εμπλεκόμενων στα αθλητικά δρώμενα του κράτους (Meadors, 2014).

7. Βιβλιογραφία

1. Alexandris, K. and Balaska, P., 2015. Sport clubs in Greece. In *Sport clubs in Europe* (pp. 209-219). Springer, Cham.
2. Doulkeri, T., Maniou, T. and Tsiolcha, A., 2014. Athleticism, Politics and Media in Greece. *Informacijos Mokslai/Information Sciences*, 69.
3. Girginov, V., 2017. UK: England—National Governing Bodies of Sport and Government Agencies. In *Sport Policy Systems and Sport Federations* (pp. 283-302). Palgrave Macmillan, London.
4. Houlihan, B., 2014. *The Government and Politics of Sport (RLE Sports Studies)*. Routledge.
5. Lloyd, R.S., Oliver, J.L., Faigenbaum, A.D., Howard, R., Croix, M.B.D.S., Williams, C.A., Best, T.M., Alvar, B.A., Micheli, L.J., Thomas, D.P. and Hatfield, D.L., 2015. Long-term athletic development-part 1: a pathway for all youth. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 29(5), pp.1439-1450.
6. Mangan, J.A., 2012. *Athleticism in the Victorian and Edwardian public school: The emergence and consolidation of an educational ideology*. Routledge.
7. Mangan, J.A., 2013. *The cultural bond: sport, empire, society*. Routledge.
8. Meadors, L., 2014. Practical application for long-term athletic development. *National Strength and Conditioning Association website*. Retrieved November, 28.
9. Καλίτση, Ε., 2019. Η επιχειρηματική δραστηριότητα των ΟΤΑ Α΄ βαθμού. Η περίπτωση της κοινωφελούς επιχείρησης πολιτισμού-παιδείας-αθλητισμού Κομοτηνής.
10. Κόκκαλη, Κ., 2015. Δήμος Ηρακλείου Αττικής. Κοινωνική-πολιτιστική-αθλητική πολιτική.

11. Λαμπροπούλου, Μ., 2018. Επικοινωνιακή Στρατηγική Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ Βαθμού. Μελέτη Περίπτωσης: Ο Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού, Αθλητισμού και Περιβάλλοντος (ΔΟΠΑΠ) Παπάγου-Χολαργού.
12. Μπαλάσκα, Π., 2013. *Αθλητισμός αναψυχής σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης: παράγοντες ανάπτυξης και στρατηγικές προώθησης των προγραμμάτων* (Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού).
13. Νικολαΐδου, Σ., 2015. *Μελέτη της οργανωτικής δομής των ελληνικών αθλητικών οργανισμών στην τοπική αυτοδιοίκηση* (Doctoral dissertation, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ). Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού).
14. Νικολαΐδου, Σ., Μαυρομάτης, Γ., Υφαντίδου, Γ., Κώστα, Γ., Γιαλαμάς, Β., Αγωγής, Τ.Ε.Φ. and Αθλητισμού, Δ.Π.Θ., 2014. Προσέγγιση των Τύπων Οργάνωσης των Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών. *Management*, 11(2), pp.1-13.
15. Σπανού, Α., 2015. Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση. Μελέτη περίπτωσης του δήμου Στροβόλου.
16. Στέλλα, Α., 2017. Συνθήκες και προϋποθέσεις ανάπτυξης του Αθλητισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.
17. Τύμη, Ι., 2018. Η Κοινωνική Πολιτική των Δήμων μέσα από την αθλητική ανάπτυξη: Συγκριτική μελέτη των Δήμων Κορδελιού Ευόσμου, Αμπελοκήπων Μενεμένης, Παύλου Μελά.
18. Χατζηπαύλου, Ε., 2015. Αθλητισμός και τοπική αυτοδιοίκηση-Μελέτη περίπτωσης δήμου Αιγιάλεω.